

ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ (ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ « ΣΥΜΠΟΣΙΟ. »)

«Οί κατακτήσεις και τὰ προβλήματα τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας» ἦταν τὸ θέμα ποὺ παρουσίασε τὸ Α.Τ.Ι. σ' ἓνα «συμπόσιο». Οὐσιαστικά δὲν ἦταν συμπόσιο. Ἦταν μονόλογος, μ' ὄλο ποὺ εἶχαν ὀριστεῖ κοντὰ στοὺς εἰσηγητές, καὶ συζητητές. Ὅσοσο καὶ οἱ δεῦτεροι ἔκαναν συμπληρωματικὲς μικρὲς εἰσηγήσεις. Γιατὶ στὸ κάτω - κάτω ὄλοι συμφωνοῦσαν στὴ θέση, ποὺ ἔθεσε τὸ συμπόσιο, πὼς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα εἶναι λυμένο. Τὸ συμπόσιο θέλησε νὰ πάρει τὴ θέση τῆς ἄλλης, μὰ, ποὺ ἐκείγαν οἱ κατακτήσεις τῆς δημοτικῆς καὶ τί θὰ γίνεῖ, γιὰ νὰ ἀποτελέσει ἡ δημοτικὴ τὸ μοναδικὸ ἐκφραστικὸ ὄργανο γιὰ ὄλες τὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ τόπου.

Ἡ εἰκόνα ἦταν κάπως ἔξω ἀπ' τὴν πραγματικότητα καὶ μονάχα λίγες προσπάθειες ἔγιναν νὰ δεθοῦν τὰ πράματα μὲ τὴν σημερινὴ ἑλληνικὴ ζωὴ. Παρουσιάστηκαν δυὸ δυνάμεις κάπως μεταφυσικὲς, ἡ καθαρεύουσα καὶ ἡ δημοτικὴ, ποὺ παλεύουν καὶ μάλιστα πολὺ φρόνιμα καὶ ἡ μιὰ πᾶει νὰ πάρει τὴ θέση τῆς ἄλλης, μὰ, ποὺ ἐκείνη κρατᾶ ἀπὸ πείσμα καὶ ἀδράνεια μέσα σὲ γερὰ ὄχυρά. Καὶ μεῖς οἱ ἄλλοι τὰ βλέπουμε ὄλ' αὐτὰ καὶ εἴμαστε στὸ κάτω - κάτω εὐχαριστημένοι, γιατί διαπιστώνουμε πὼς ὅπως πᾶει, θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ Δημοτικὴ, ποὺ τὴ συμπαθοῦμε κιόλας.

Μερικὲς διαπιστώσεις ἦταν, πὼς ἡ νίκη τῆς Δημοτικῆς εἶναι μεγάλη, μὰ πιὸ πολὺ θεωρητικὴ. Ἐκανε πολλὰ θήματα, μὰ ἔμεινε πίσω στὴν πράξη. Διαμορφώθηκε, εἶπαν, μιὰ δημοτικὴ σ' ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ ἀναφέρανε «ὑποδειγματικὰ» βιβλία. Σὲ πολλὰ κείμενα, ὡστόσο, τῆς Δημοτικῆς, στὰ ἐκλαϊκευτικὰ τῆς ἐπιστήμης, ὁ λόγος, εἶπαν, εἶναι ἀδρόσος, ἀσημάτιστος καὶ ἔτοιμος νὰ παραχωρήσῃ τὸ πεδίο στὴν καθαρεύουσα. Ὅσοσο πολλοὶ ἀναγκάζονταν κάπου - κάπου νὰ διορθώσουν τὴ γλῶσσα τους, ποὺ τὴ βρίσκανε ἀσυμβίβαστη μὲ τὴ δημοτικὴ, ποὺ τονίζανε τὴ νίκη τῆς. Ἄλλη εἰσήγηση ἐναρακτῆρισε τὴ σημερινὴ γλῶσσα μέσον ὄρο δημοτικῆς μὲ τὰ κουσούρια τῆς καθαρεύουσας. Ὅσοσο μᾶς θεβαίωσε στὸ τέλος ὁ πρόεδρος, πὼς πρέπει νὰ εἴμαστε εὐχαριστημένοι, ποὺ κατάφερε νὰ ἐπιζήσῃ ἡ Δημοτικὴ, μ' ὄλες τὶς δυσκολίες καὶ τὸ κυνηγητὸ ποὺ τῆς ἔγινε. Καὶ γιὰ νὰ φανεῖ καλύτερα ἢ πρόοδος, ἔγινε

ἀναδρομὴ σὲ παλιὰ ἐποχὴ καὶ μιὰ περίεργη μεταφορὰ στὴν κατάσταση στὴ Γαλλία. Ἔτσι μποροῦσε τὸ ἀκροατήριον νὰ εἶναι αισιόδοξο. Ὁ «ἀρμόδιος» φιλόλογος ἐβεβαίωσε πὼς ἡ Δημοτικὴ θὰ ἔχει ἐπικρατήσῃ παντοῦ τὸ 2000!

Μιὰ ἄλλη διαπίστωση ἦταν, ἴσως, ἀπογοητευτικὴ. Ἐδειξε πιὸ καλὰ ἴσως τὴν πραγματικότητα, τὴ γλωσσικὴ ἀκαταστασία, τὸ χάος τὸ γλωσσικὸ, ὅπως αὐτὸ πασιάζεται στὴν ἐφημερίδα καὶ στὸ λαϊκὸ περιοδικό, ὅπου οἱ «λέξεις κινοῦνται μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία καὶ χωρὶς νόημα». Φριχτὴ ἀγλωσσία τὴν χαρακτηρίσαν, ἀποτέλεσμα τῆς νοθείας τῆς δημοτικῆς ἀπ' τὴν καθαρεύουσα ἢ, πῆς, τὸ ἀντίθετο. Ὅσοσο ἡ δημοσιογραφικὴ αὐτὴ γλῶσσα ἀποτελεῖ τὸ σημερινὸ πρότυπο, ποὺ ἀπαιτοῦν οἱ ἐκδότες καὶ σ' αὐτὴ γίνονται καὶ οἱ μεταφράσεις. Καὶ σ' αὐτὴ γράφονται καὶ πολλὰ ἀπὸ κείνα ποὺ παρουσιάστηκαν γιὰ κατακτήσεις τῆς Δημοτικῆς. Φαίνεται πὼς αὐτὴ ἡ γλῶσσα εἶναι «ἐμπορικὴ» καὶ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἡ κοινωνία δημιουργεῖ τὴ γλῶσσα ποὺ τῆς χρειάζεται, εἶπανε. Εἶναι ἡ μισοανεπτυγμένη κοινωνία, ποὺ παραδέρνει ἀνάμεσα σὲ ἀντίθετες δυνάμεις καὶ προσπαθεῖ νὰ κρατηθῇ ἀκόμα ἀπὸ κάτι, ποὺ ἓνα μεγάλο μέρος τῆς δὲν δέχεται, πὼς εἶναι ἀρκετὰ γερὸ γιὰ νὰ τὴν κρατήσῃ.

Ἀκόμα καὶ στὴ μόνη περιοχὴ, ὅπου ἦταν σταθερὴ ἡ Δημοτικὴ, τὴ λογοτεχνία, κι' ἐκεῖ τελευταῖα παρατηρήθηκε μιὰ τάση γιὰ νοθεία, προπάντων στὴν ποιήση.

Τονίσανε ἀκόμα τὴν προσπάθεια ποὺ κάνει μιὰ πανεπιστημιακὴ σχολὴ καὶ τὴν ντροπὴ ποὺ ἐκφράζουν ἄλλοι πανεπιστημιακοί, γιατί δὲν μποροῦν νὰ γράψουν τὴ Δημοτικὴ καὶ ρωτοῦν τοὺς φιλόλογους μάλιστα γιὰ νὰ κατατοπιστοῦν καὶ νὰ «μάθουν τὴ Δημοτικὴ».

Πολλὲς φορές οἱ διαπιστώσεις κλείνανε μὲ τὸ δημοτικισμό. Στὸ κάτω - κάτω, ἔλεγαν, τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι πρόβλημα τύπου, μὰ οὐσίας. Δὲν εἶναι οἱ λέξεις, ποὺ «ἄνουν τὴ γλῶσσα. Εἶναι ἡ νοτροπία. Ἔτσι ἡ προσπάθεια γιὰ τὸ χειροπιαστὸ χάνεται μέσα στὸ θολὸ καὶ ἄοριστο.

Ὅσοσο φάνηκε, πὼς ἡ Δημοτικὴ εἶναι ἑκκῆια πολὺ περιορισμένη καὶ ἔξὸν ἀπ' τὴ λογοτεχνία ποὺ τῆς ἀναγνωρίστηκε δική της περιοχὴ, ἡ παρουσία τῆς στὶς ἄλλες περιοχὲς ἀποτελεῖ ἰδιοτροπία, παραξενιά, ποὺ οἱ «σοβαροὶ» ἄνθρωποι ἀποκροῦν ἢ δὲν τῆς δίνουν σημασία. Εἶναι

χαρακτηριστικό, πώς, όταν ο νομικός, που άποφάσισε να μεταφράσει τον άστικό κώδικα, από φόβο μή θρεϊ τον μπελά του, ρώτησε άλλον άρμόδιο, πήρε την θεβαίωση να μην άνησχει, γιατί «δὲ θὰ τὸ πάρουν γιὰ σοβαρὸ πρᾶμα».

Στις έκδηλώσεις τῆς δημόσιας ζωῆς καὶ στις άλλες «σοβαρές» έκδηλώσεις επικρατεϊ ή καθαρεύουσα. Ἀκόμα καὶ τὰ ύπομνήματα που δίνουν στον Ὑπουργὸ καὶ οἱ λογοτέχνες οἱ ἴδιοι, εἶναι γραμμένα στην «έπίσημη» γλῶσσα, γιὰ νὰ ποῦνε τὸν καημό τους.

Ἐγινε προσπάθεια νὰ ἐξηγηθεῖ τὸ φαινόμενο. Ἀφοῦ ἡ Δημοτικὴ ἔχει τόσες καλές ιδιότητες, γιατί δὲν τῆ γράφουν ὄλοι καὶ παντοῦ; Οἱ ἀνασταλτικὲς αὐτὲς δυνάμεις που ἐμποδίζουν τῆ Δημοτικὴ ὀρίσθηκαν ἐξωτερικὲς καὶ ἐσωτερικὲς καὶ ὅπως τὲς δόσανε εἶναι ἀντιφατικὲς. Εἶπανε τὴν ἀντίδραση ἀπ' τὰ ἀνώτατα ἰδρύματα καὶ ἀπὸ τὸ κράτος με τῆ γραφειοκρατικὴ νωθρότητα με τὸ εἰδικὸ εἶναι ἐξωτερικὲς καὶ οἱ άλλες εἶναι ἐσωτερικὲς καὶ τέτοιες εἶναι ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ πλάνη, ἡ δειλία καὶ ὁ φόβος, ἡ συνήθεια, ὁ καθωσπρεπισμὸς, ἡ σπουδοφορᾶνεια καὶ ἡ ἑλληνικὴ σοβαροφάνεια, ἡ ἀβελτηρία τῶν νέων, ἡ ἄγνοια τῆς ὀμορφιάς τῆς Δημοτικῆς. Αὐτὲς βρέθηκαν, πὼς εἶναι οἱ αἰτίες που ἐμποδίζουν τῆ Δημοτικὴ. Κάποιος βρῆκε, πὼς φταίει καὶ ἡ πολιτικὴ, που ἀνακατώθηκε στὸ ζήτημα με τὴν πολιτικὴ. Στὸ τέλος βρέθηκε, πὼς γενικᾶ φταίει ὁ καθαρευουσιανισμὸς καὶ ὁ γλωσσομυνητορισμὸς, ἡ καθαρευουσιάνικη νοοτροπία. Καὶ ὄλ' αὐτὰ παρουσιάστηκαν σὰ δυνάμεις, που δροῦν μόνες τους. Ἐνα εἶδος φυσικὲς δυνάμεις, σὰ νὰ μην ἔχουν καμιά σχέση με τὴν κοινωνικὴ πραγματικότητα.

Ἐπτόσον πίσω ἀπὸ μερικὲς τέτοιες «ἀνασταλτικὲς δυνάμεις» ἔδειξαν μερικοί, πὼς κρύβονται πραγματικὲς κοινωνικὲς δυνάμεις: Στῆ Δημοτικὴ τεχνικὲς ἐκθέσεις δὲν ἀναγνωρίζονται καν οὔτε περνάει ἀπ' τὸ μυαλό τοῦ δικηγόρου νὰ γράψη κι' ἕνα «πού» στις προτάσεις του. Καὶ ὁ γιατρός ἐδήλωσε, πὼς φοβᾶται μή «χαρακτηριστῆ προοδευτικὸς» καὶ κλείσουν γι' αὐτὸν οἱ πόρτες. Καὶ εἶναι γνωστῆ ἡ κατάσταση στὴν Παιδεία. Τῆ ζωγράφισε ζωηρᾶ πρόσωπο ἀρμόδιο, που ἔδειξε τὴν ἀγωνία τοῦ δασκάλου. Μὰ καὶ ἡ ἐκθεση στὴν Δημοτικὴ στις ἐξετάσεις, σημαίνει βαθμὸ κάτω ἀπ' τῆ βάση. Καὶ στὸ τέλος κάποιος ἐσημείωσε, πὼς ἕνας πολιτικὸς κόσμος πολεμᾶει τῆ Δημοτικὴ. Αὐτὲς εἶναι οἱ ἀνασταλτικὲς δυνάμεις! χειροπιαστὲς δυνάμεις, που πρέπει νὰ ἐξουδετερωθοῦν με κάποιον τρόπο. Ἡ ἄγνοια τῆς ὀμορφιάς τῆς Δημοτικῆς, ἔχει πολὺ μικρὸ μέρος στὴν ὑπόθεση.

Ἀναπτύχθηκε ἀκόμα ἡ ἀντιφατικὴ ἀντίληψη πὼς ἕνας λόγος που κάνει τοῦς

πολλοὺς νὰ γράφουν καὶ νὰ μιλοῦν «καθαρεύουσα» εἶναι καὶ ἡ «εὐκολία» καὶ ἡ συνήθεια! Αὐτὸ βέβαια θέλει νὰ πεῖ, πὼς ἡ καθαρεύουσα εἶναι εὐκολο ἐκφραστικὸ ὄργανο, βολικὸ καὶ εἶναι τόσο μπασμένο μέσα στῆ ζωὴ μας, που σ' αὐτὸ ἐκφράζεται ἕνας εὐκολα, ὅπως γίνεται σ' ὄλες τὲς γλῶσσες, ἐνῶ ἅμα θέλει νὰ γράψει τῆ Δημοτικὴ «δικὴ του» γλῶσσα, πρέπει νὰ... σκεφτεῖ! Καὶ γιὰ νᾶναι σίγουρος πὼς τῆ γράφει σωστά, πρέπει νὰ πάει νὰ βρεῖ καὶ νὰ... ρωτῆσει τὸ φιλόλογο, που κηρύξανε γιὰ τὸ μόνο ἀρμόδιο καὶ ὑπεύθυνο γιὰ τῆ γλῶσσα ἀκόμα καὶ τῆς ἐπιστήμης. Ἡ ἀντίληψη αὐτῆ ὀδήγησε καὶ στὴν ἀναποδιά, νὰ ἐξετάζεται ἡ ζωντανὴ γλῶσσα με τὰ κριτήρια τῆς ἀρχαίας, καὶ νὰ γράφεται γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς με τὴν κλίση ἀπ' τὰ ὀνόματα χωρὶς δοτικὴ, γιατί ὁ τύπος τῆς ἀρχαίας δοτικῆς χάθηκε καὶ τῆς νέας εἶναι διαφορετικὸς ἀπ' τὴν ἀρχαία. ἡ δοτικὴ τῆς νέας ἐρμηνεύεται με περίεργο τρόπο, χωρὶς νὰ ἀναγνωρίζεται γιὰ δοτικὴ.

Ἡ Δημοτικὴ εἶναι ἡ ζωντανή, ἡ φυσικὴ γλῶσσα καὶ θὰ τῆ γράψει ὁ καθένας, ἅμα μείνει ἐλεύθερος: Εἶναι ἀπλοϊκὴ ἡ ἀντίληψη νὰ νομίζουμε, πὼς ἡ Δημοτικὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ γραφεῖ, γιατί ἀντλοῦμε ἀπ' τῆ λαϊκὴ τέχνη καὶ ὄχι ἀπ' τὸ δωρικὸ ρυθμό, οὔτε γιατί ὁ γιατρός πρέπει νὰ συνεννοθεῖ με τὸν ἄρρωστο. Γιατί καὶ οἱ γιατροὶ μεταξύ τους καὶ ὄσοι ἀντλοῦν ἀπ' τὸν Παρθενῶνα θὰ μιλήσουν τῆ φυσικὴ τους γλῶσσα, που εἶναι ἡ Δημοτικὴ γιὰ τοῦς Ἑλληνες, ὅπως καὶ οἱ ξένοι ἀρχαιολόγοι συνεννοῦνται μεταξύ τους στῆ γλῶσσα τους τῆ φυσικὴ.

Τὰ ἐπιχειρήματα που ἀναπτύχθηκαν, γιὰ νὰ ἀποκλείσουν τὴν καθαρεύουσα, ἔδειξαν πὼς επικρατεῖ κάποια σύγχυση καὶ παρεξήγηση καὶ κινδυνεύει καὶ ἡ σοβαρότητα.

Σὰν τὴν παλιὰ ἐποχὴ, βρέθηκε καὶ τώρα, πὼς ἡ καθαρεύουσα φταίει γιὰ ὄλα τὰ κακά.

Ἡ καθαρεύουσα παρουσιάστηκε τὸ «ὄργανο τῆς ἀοριστολογίας τῆς ἀσυναρτησίας καὶ, σὰν τυποποιημένη γλῶσσα, ἔχει ἔτοιμα σχήματα, που διευκολύνουν τὴν ἀμιάθεια, τὴν ἑλλειψη δημιουργικῆς πνοῆς». Ἐβεβαίωσαν ἀκόμα, πὼς «τὸ κατρακύλισμα τῆς ἐπιστήμης, τὴν κενότητα καὶ τὴν ἀδυναμία γιὰ σκέψη δημιουργικὴ τᾶφερε ἡ ἀγλωσσία». Καὶ ὁ οἰκονομικὸς συνεργάτης ἐτόνισε πὼς «ἡ πολυγλωσσία δημιουργεῖ διαστρεβλωμένη καὶ θολὴ σκέψη στοῦς οἰκονομικοὺς παράγοντες καὶ δὲν μποροῦν νὰ ἐκφράσουν καθαρὰ τῆ σκέψη τους. Ἐτσι, φταίει ἡ καθαρεύουσα γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καθυστέρηση! Καὶ μιὰ βεβαίωση ἀκόμα, πὼς ἅμα θέλουμε νὰ ποῦμε ψέματα καὶ νὰ ὑποκριθοῦμε, μιλάμε τὴν καθαρεύουσα, καὶ ἅμα θέλουμε νᾶμαστε εἰλικρινεῖς μεταχειριζόμεστε τῆ δημοτικὴ! Ἄν καταλάβαινε τὲς συνέπειες,

πού έχει μιὰ τέτοια θεθαίωση, δέν εἶναι γνωστό.

Καί γιά νά δείξουν, πόσο «σκοτεινή» καί «ἀκαταλαβίστικη» εἶναι ἡ καθαρεύουσα καί πόσο ἐπικυρώνει ὅλες αὐτές τίς γνῶμες, ἔφεραν παραδείγματα, φράσεις, ἴσως ἐπίτηδες διαλεγμένες, πού ἐπιθεβαίνουσαν τήν καταδίκη της. Τό ἀκροατήριον γελοῦσε γιά τίς «μακρυές καί μπερδεμένες» φράσεις χωρίς νά ξέρει ἴσως, πῶς ἔχει στόν κόσμον κι' ἄλλες γλῶσσες πολιτισμένες, πού εἶναι ζωντανές καί γόνιμες.

Εἶναι πλάνη, ἡ φυγή, νά πιστεύουμε, πῶς γιά τήν καθυστέρησή μας φταίει ἡ ἡ καθαρεύουσα, ὅπως ἐπίστευε ὁ παλιός ἐκεῖνος δημοτικισμός. Ἐκφράσανε μιὰ ἀπορία στό συμπόσιο: γιατί ὁ δημοτικισμός δέν ἔχει σήμερα φανατικούς, μαχητικούς ὀπαδοῦς καί οἱ «ἐπαναστάτες» ὅλοι ἔχουν ἄσπρα μαλλιά. Εἶναι πραγματικά χαρακτηριστικό αὐτό. Καί ἡ ἀπορία δείχνει, πῶς δέν ἔγινε ἀκόμα ἀντιληπτή ἡ σωστή θέση τοῦ γλωσσικοῦ. Κάποτε εἶχε ὁ δημοτικισμός μαῦρα γερὰ μαλλιά καί ξεσπάθωσε. Εἶδε τή γλῶσσα καί νόμισε πῶς ἐκεῖ ἦταν τό κακό. Ἀλλάζοντάς τη καί δίνοντας στό ἔθνος τή φυσική του γλῶσσα, θά ἔφτιανε τή ζωή. Μὲ τή συνέχεια καί μὲ τίς περιπέτειες πού εἶχε ἡ ὑπόθεση ἀναγνωρίστηκε, πῶς αὐτό ἦταν οὐτόπια. Ἐπιδίωξη ἔξω ἀπὸ τήν πραγματικότητα. Δέν ἀλλάζει ἡ γλῶσσα τή ζωή, μὰ ἡ ζωή τή γλῶσσα μαζί μὲ πολλά ἄλλα.

Ἡ γλῶσσα σήμερα τοποθετήθηκε στή σωστή της θέση. Εἶναι κι' αὐτή ἓνα ἀπ' τὰ αἰτήματα τῆς Δημοκρατίας. Ἐχει ἀνάγκη ἡ δημοκρατική ζωὴ ἀπὸ ἓνα κοινὸ ἐκφραστικὸ ὄργανο, πού θάχει ὑπόβαθρον τὴ ζωντανὴ γλῶσσα, πού μιλάει ὁ λαὸς στήν πόλιν καί στό χωριό, στό λιμάνι καί στό βουνό, στό Πανεπιστήμιον καί στήν ἀγορά.

Ἡ γλῶσσα τοῦ καθενὸς ἔχει ἰδιαίτερες λεπτομέρειες, πού δέν καταλαβαίνει ὁ ἄλλος. Τό κάθε ἐπάγγελμα ἔχει ξεχωριστὲς ἔννοιες. Ἔτσι γίνεται καί στίς ἄλλες πολιτισμένες γλῶσσες μὲ τὴ βαριά λογοτεχνία καί τὴν ἐπιστημονικὴ βιβλιογραφία καί εἶναι μεγάλη πλάνη νά θέλει νά θάλει τὴν γλωσσικὴ ἀκαταστασία τῆς ἑλληνικῆς ἡμερίδας στήν ἴδια μοῖρα μὲ τὸν πλοῦτον τῆς γερμανικῆς ἢ τῆς γαλλικῆς, ὅπως ἐπιχείρησε νά τὸ κάνει εἰδικὸς μάλιστα. Μὲ τὴ θέση αὐτὴ τὴν κοινήν, ἡ γλῶσσα πλουτίζεται καί κάθε καινούρια ἔννοια λέξη πειθαρχεῖ στήν τάξιν πού ὀρίζει ἡ πρωταρχικὴ ζύμη.

Ἡ καθαρεύουσα βοήθησε καί δυνάμωσε τὴ σαχλαμάρα καί τὴν ἀνοησία, καί αὐτὸ εἶναι ἓνα ἀκόμα στοιχεῖον τῆς χρεωκοπίας της. Ἐπρόσφερε λέξεις ξένες, πού δέν καταλάβαινε καί δέν τίς ἐνίωθε ὁ πολὺς κόσμος, γιατί ἦταν ἔξω ἀπ' τὴ ζωὴ του. Οἱ λέξεις δέν ἐκφράζουν τίποτα. Μὰ ἡ αἰτία εἶναι ἄλλοῦ. Ἡ ἀναρχία στή γλῶσσα, εἶπε κάποιος στό συμπόσιον, δεί-

χνει ἀνοργάνωτον ἑσωτερικὸν κόσμον καί πνευματικὸν ὑποσιτισμὸν καί ἄλλος μίλησε γιά τὴν τραγικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ, πού προσπαθεῖ νά τὰ θγάλει πέρα χωρὶς γλῶσσαν καί μὲ θολωμένον μυαλόν.

Ὡστόσο, οὔτε τὸ μυαλὸν τοῦ λαοῦ εἶναι θολόν, οὔτε χωρὶς γλῶσσαν εἶναι αὐτὸς ὁ λαὸς καί ὁ ἑσωτερικὸς του κόσμος εἶναι ὀργανωμένος. Θέλει ὅμως παραπέρα ὀργάνωσιν καί καλλιέργειαν καί κάποιος ἢ κάτι τὸν ἐμποδίζει. Κάποιος προσπαθεῖ νά τοῦ ξεχαρβαλώσῃ αὐτὴ τὴν ἀρχικὴν ὀργάνωσιν. Καί τοῦ προσφέρει σκουπίδια μ' ἓνα ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, πού δέν ξέρει τί θέλει καί κάνει πῶς θέλει πολλά. Οἱ ἀνασχητικὲς δυνάμεις δέν εἶναι ἔξω ἀπ' τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Οἱ ἀνασταλτικὲς αὐτὲς δυνάμεις κρατοῦν τὸ λαὸν σὲ πνευματικὸν ὑποσιτισμόν. Γιατί καί οἱ στοιχειακὲς γνώσεις πού δίνει τὸ σκολιόν, δίνονται μὲ τέτοιον τρόπον, πού μιὰ ἐπιστημονικὴ ἔταιρία ἀναγκάστηκε νά διαμαρτυρηθεῖ γιά ἓνα διδακτικὸν βιβλίον καί νά ζητήσῃ τὴν καταστροφὴν του.

Καί κάτι ἀκόμα παραπάνω. Τὴν ἀγραμματοσύνην, πού τὴν ἀναγνωρίζουν ὅλοι, κι' αὐτοὶ πού τὴν προκαλοῦν, τὴν δέχεται ἡ κοινωνία. Καμιὰ διαμαρτυρία. Οἱ ἀγράμματοι μπαίνουν στόν κοινωνικόν μηχανισμόν. Ἴσως γιατί ἡ δουλειὰ τους εἶναι χωρὶς ἀξία. Καί ἴσως αὐτὴ τὴν κατάστασιν ἐκφράζει ἡ ἀγλωσσία. Ὅλα τὰ σοβαρὰ προβλήματα μας τὰ μελετοῦν ξένοι. Ξένους καλεῖ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία νά ρυθμίζουσαν τίς διαφορὰς ἐκδηλώσεις. Δέν ἔχουν ἐμπιστοσύνην στίς νερὲς ἑλληνικὲς δυνάμεις, αὐτοὶ πού εἶναι ὑπεύθυνοι γιά τὴν λειτουργίαν της. Ὡστόσο ἔχει τέτιες δυνάμεις ὁ τόπος. Γερές, πού ξέφυγαν καί προσπέρασαν τὴν κατάστασιν τοῦ ὑποσιτισμοῦ. Μὰ ἴσως τίς φοβᾶται. Μήπως τῆς ἀλλάξουσαν τὸ ρυθμόν της, τὴ ρουτίαν της.

Γιά νά λυθεῖ τὸ πρόβλημα, τὸ συμπόσιον προτείνει δουλιάν. Χρειάζεται πολλὴ δουλιὰ ἀπὸ κείνους πού πιστεύουσαν στή δημοτικήν. Νομίζει, πῶς πρέπει νά «ἐπικρατήσῃ» κοινωνικὰ πρῶτα ἡ δημοτικήν καί νάρθῃ ὁ νόμος ὕστερα νά ἐπικυρώσῃ τοῦτο. Ἡ δουλειὰ αὐτὴ θά δείξῃ τὴν ἱκανότητα τῆς δημοτικῆς γιά κάθε ἐκδήλωσιν. Θέλει νά διαφωτίσῃ τὴν κοινωνίαν. Νά χτίσῃ ἓνα οἰκοδόμημα, πού νά μὴν μπορεῖ νά τὸ ρίξῃ ἡ πολιτικήν. Καί γιά τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς τῆς προσπάθειας, ἐγγυᾶται ἡ θέλησιν, πού ὑπάρχει σήμερα γιά ἀλλαγὴν. Δὲ νομίζει τὸ συμπόσιον, πῶς μπορεῖ νά ἐπιβληθεῖ μὲ νόμους, γιατί μπορεῖ σὲ πολλοὺς νά φανεῖ ἑξαναγκασμός (1).

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπον τοποθετοῦσαν τὴ γλῶσσαν σὲ θέση ἰδιωτικήν, πού ἐνδιαφέρει μιὰ παρέα «προδευτικῶν», πού ἔχουσαν τὴν καλὴν διάθεσιν νά βοηθήσουσαν καί καλὰ τὸ λαὸν νά μὴ χάσῃ τὴν ἀτομικότητά του. Καί θέλει νά τὴν προπαγανδίσῃ τὴ γλῶσσαν αὐτὴν, σὰ νᾶναι κάτι ξένο.

Καί γιά τὸ ὕπουργεῖον προτείνει: ἡ διδα-

στήνεται ένα ίδρυμα ιδιωτικού δικαίου, πού θά οργανώσει καί θά συντονίσει μέ σύστημα τίς προσπάθειες, θά μελετήσει τό μέσα καί θ' αναλάβει τό ρόλο τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου τοῦ Δημοτικισμοῦ (1) Καί κοντά ένα σχολεῖο, ὅπου θά μετεκπαιδευτοῦν ἐπιστήμονες καί ἐπαγγελματίες κι' ένα συμβουλευτικό γραφεῖο, πού θά δίνει λύσεις. Θά φροντίσει νά μήν ξεπέσει ἡ δημοτική στή βαναυσολογία, γιά νά διατηρήσει τήν ὁμορφιά της καί νά οργανωθεί μέ ἀκρίβεια. Τό ίδρυμα θά φροντίσει νά κάνει καί μεταφράσεις, προπάντων μεταφράσεις ἀπό καλά ἐπιστημονικά ἔργα — πολλοί τίς προτείνανε τίς μεταφράσεις — καί θά γράψει βιβλία προπάντων ἐξωσχολικά.

Καί γιά τό Ὑπουργεῖο προτείνει: ἡ διδασκαλία τῆς δημοτικῆς νάρχισις ἀπ' τό δημοτικό σκολιό — μ' ὄλο πού ἔγινε πρότασις νάρχισις ἀπό πάνω. Νά ζήσουν ἀπό μικρά τά παιδιά τήν ὥρα τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ. Νά ἀγαπήσουν τοὺς πατέρες μὰ νά μήν ἀρνηθοῦν καί τοὺς προγόνους! Δέν ἔλειψε ἀκόμα καί ἡ παλιά ἐποικοδομητική γνώμη, νά μάθουμε καλά ἀρχαῖα, γιά νά μάθουμε τή Δημοτική καί τήν Καθαρεύουσα.

Ἡ μέθοδος εἶναι λίγο πολύ ἡ ἴδια πού ἐφαρμόστηκε γιά τήν καθαρεύουσα. Δέν μπορεῖ νά εἶναι ἡ ἴδια γιά τή Δημοτική. Πρέπει προπάντων νά λείψουν τά ἐμπόδια κάθε λογῆς, πού μπαίνουν μπροστά της καί νά λείψῃ ἡ εὐνοιοκρατία. Ἡ καθαρεύουσα ἦταν ξένη γλῶσσα καί εἶχε ἀνάγκη ἀπό μέτρα γιά νά ἐπιβληθῇ. Ἡ Δημοτική εἶναι φυσική ὄντοτητα καί ζεῖ. Δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό μέτρα ἀνάλογα. Νά λείψουν μόνο οἱ περιορισμοί, γραφοί καί ἀγραφοί. Τότε θά διαμορφωθῇ σέ ὄργανο γιά ὅλες τίς γλωσσικές ἀνάγκες καί θαρτοῦν ὕστερα οἱ νέοι φιλόλογοι νά τή μελετήσουν καί νά θγάλουν τή γραμματική της.

ΗΛ. ΜΑΒΡΙΑΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ἀπό τήν κυβέρνησις, ἀπό τά κόμματα, ἀπό ὅλα τά λαϊκά στρώματα, ἀπό τίς ἐπαγγελματικές ὁργανώσεις, ἀπό τόν Τύπο καί ἀπό τήν πανεθνική ἀγανάκτησις, ἔχει ἐμολογηθεῖ ἡ ἐπισημανθεῖ, ἡ δεινή θέσις τοῦ ὑγειονομικοῦ προβλήματος τῆς χώρας. Μιά πλευρά του, πού δέν εἶναι καί ἡ πιό εὐκαταφρόνητη, ἀποτελεῖ καί τό ἱατρικό πρόβλημα, μέ τά ἀναρίθμητα ὑποπροβλήματατά του. Καί μόνη ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐπαγγελματικῶν διεκδικήσεων τῶν ἱατρῶν θά εἶχε ἄμεση καί αἰσθητή εὐνοϊκή ἐπίδρασις πάνω στό ὄλο θέμα τῆς υγείας μας. Δυστυχῶς, καθολική ἐκτίμησις τοῦ ἱατρικοῦ κόσμου τῆς Ἀθήνας εἶναι ὅτι ἀκριβῶς τή σι-

γή πού ζεστάθηκαν οἱ πιό αἰσιόδοξες προοπτικές, ἡ κατάστασις στό συνδικαλιστικό ἱατρικό ὀρίζοντα σκοτείνιασε ἐπικίνδυνα.

Οἱ ἐξελίξεις πού σημειώθηκαν τόν τελευταῖο καιρό στόν πρῶτο ἱατρικό Σύλλογο τῆς χώρας —στόν Ἱατρικό Σύλλογο Ἀθηνῶν— ἀποτελοῦν δυσοίωνα μηνύματα καί ὅσοι συναισθάνονται τίς ἐπιπτώσεις πού μπορεῖ νά προέλθουν ἀπό τήν πλευρά αὐτῆ δικαιολογημένα ἀνησύχησαν ἔντονα.

Ἀνεξάρτητα ἀπό τή διστακτικότητα καί τήν ἀναβλητικότητα μέ τήν ὁποία ἀντιμετώπιζε πολλές φορές ὁ κ. Φλώρος βασικά ἱατρικά προβλήματα, θά ἦταν δυνατό, ὑπό τήν προεδρία του, νά βρεθεῖ ἡ γέφυρα πού θά ἔνωγε τά μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου καί νά δραστηριοποιόνταν ὁ Σύλλογος. Φαίνεται ὀλοκάθαρα ὅτι προσέφεραν ἀρνητική ὑπηρεσία στήν ἱατρικό μας κόσμο ὅσοι ἐπεδίωξαν τήν παραίτησις τοῦ κ. Φλώρου, καθῶς καί ἐκεῖνοι πού δέν πάλαιψαν γιά νά τήν ματαιώσουν. Ἀνατίναξαν τήν ἐνότητα τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Σ.Α., τήν ὥρα ἀκριβῶς πού χρειάζονταν ἡ μεγαλύτερη σύμπνοια. Ἀπό τό ἄλλο μέρος καί ὁ κ. Φλώρος, μέ τήν παραίτησή του, ἐδικαίωσε τοὺς «ἀντιπάλους» του. Τιμημένος μέ μιὰ συντριπτική πλειοψηφία, ἐκλεγμένος εἰς πείσιμα ὄλων τῶν ἀντιδράσεων τῆς κυβέρνησις τῆς Ε.Ρ.Ε., ὄφειλε περισσότερο τάκτ στοὺς συναδέλφους του. Ἄν ὄχι ὅ,τιδήποτε ἄλλο, εἶχε χρέος νά πάει στή Γενική Συνέλευσις τοῦ Ι.Σ.Α. καί νά ἐξηγήσει στοὺς χιλιάδες γιατροὺς, πού τοῦ ἐμπιστεύθηκαν τήν τύχη τους, τί τόν ἔκαμε νά ἐγκαταλείψει ἔτσι στά κρύφια τό χαρακωμά του.

Ἡ πιό ἀνησυχητική διαπίστωσις εἶναι ὅτι ἐνῶ ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν ἱατρῶν ζεῖ συνεχῶς πάνω στήν πυρά τῶν ἐξοντωτικῶν προβλημάτων της, ἐνῶ ἔχει ἐπίγνωσις τῶν ἀμέτρητων δικαίων της, ἐνῶ κινητοποιεῖται στό πρῶτο νεῦμα τῆς ἡγεσίας της, δέν κατωρθώθηκε μέχρι σήμερα νά προωθηθεῖ κανένα ἀπό τά βασικά προβλήματα τοῦ ἱατρικοῦ κόσμου. Δέν μπορεῖ κατὰ συνέπειαν νά δώσει κανεὶς ἄλλη ἐξήγησις ἀπὸ τό ὅτι ἡ ἡγεσία τῶν ἱατρῶν εἶναι ἡ πρώτη ὑπεύθυνη γιά τήν κατάστασις. Αὐτό ἀφορᾷ καί τοὺς «Φλωρικούς» καί τοὺς «ἀντιφλωρικούς» καί τήν κυριώτερη καί προοδευτικώτερη συνδικαλιστική παράταξις, τή «Νέα κίνησις τῶν ἱατρῶν». Θά πρέπει ὅλοι νά φλέγονται ἀπὸ τόν εὐγενῆ

πόθο τῆς ἀποκατάστασης τῆς ἰατρικῆς ἀξιοπρέπειας, τῆς ἀνακούφισης τοῦ γιαιτροῦ ἀπὸ τὴν ἐπαλληλία τῶν ἀντιϊατρικῶν ἐπιδρομῶν, νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι πρὶν ἀπ' ὅλα σήμερα προέχει νὰ παραμερισθοῦν οἱ ἐγωϊσμοί, οἱ προκαταλήψεις, τὰ προσωπικά, καὶ νὰ κυριαρχήσει ἡ ἄμιλλα γιὰ τὸ ποιὸς θὰ κάνει ζωντανὸ τὸ Σύλλογο. ζωντανή τῆ «Νέα κίνηση τῶν ἰατρῶν», ἱκανὰ τὰ ὄργανα ποῦ θὰ χαράζουν, θὰ συντονίζουθαι θὰ ὀδηγοῦν στὴν ἐπιτυχία τοῦς ἰατρικοῦς ἀγῶνες.

Κ.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τὴν 1η Μαρτίου ἔγιναν οἱ ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τῶν δικηγορικῶν συλλόγων ὅλης τῆς χώρας.

Τὰ προβλήματα τῶν δικηγόρων καὶ ἰδιαιτέρα τῶν δικηγόρων τῆς πρωτεύουσας εἶναι πολλὰ καὶ σοβαρά. Ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς χώρας, ἐπέδρασε, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, καὶ στὶς συνθήκες ἐργασίας καὶ ζωῆς τῶν Ἑλλήνων δικηγόρων. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπὶ μέρους αἰτήματα τοῦ δικηγορικοῦ κόσμου (πολυθεσία, αὔξηση συντάξεων κλπ.), μονάχα ἀσήμαντες βελτιώσεις μποροῦν νὰ ἔχουν σὰν ἀποτέλεσμα. Καὶ οἱ δικηγόροι κατανοοῦν, πῶς ἡ λύση καὶ τῶν δικῶν τους προβλημάτων συνδέεται μὲ τὴν λύση τῶν προβλημάτων, ποῦ ἀπασχολοῦν τὸ σύνολο τῶν ἐργαζομένων, τὴν ἀνοδο τῆς σημερινῆς χαμηλῆς στάθμης τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ μάχη τῶν ἀρχαιρεσιῶν στὴν Ἀθήνα διεξήχθη ἀνάμεσα στὰ δύο ψηφοδέλτια — τὸ ἓνα ὑπὸ τὸν κ. Πάλλη καὶ τὸ ἄλλο ὑπὸ τὸν κ. Κερχουλά — μὲ κύριο σύνθημα τὴν κατάργηση ἢ τὴν διατήρηση τοῦ ταμείου συνεργασίας. Οἱ Ἀθηναῖοι δικηγόροι ψήφισαν γιὰ δεύτερη φορά τὸ ψηφοδέλτιο τοῦ κ. Πάλλη. Ἀλλὰ μαζὶ μ' ὅσους ψήφισαν τὸν κ. Πάλλη, ἡ μεγάλη μάζα τῶν δικηγόρων, ἐκτὸς ἀπὸ πολὺ λίγους, εἶναι ἀποφασισμένη νὰ περιφρουρήσει τὸ ταμεῖο συνεργασίας, ὄχι μονάχα γιὰ νὰ διατηρηθεῖ σὰν θεσμός, ποῦ κατακτῆθηκε μὲ σκληροὺς ἀγῶνες, ἀλλὰ καὶ νὰ βελτιωθεῖ.

Οἱ δικηγόροι τῶν Ἀθηνῶν ἀναμένουν

ἀπὸ τὸν κ. Πάλλη καὶ τοῦς συμβούλους του νὰ παρακολουθήσουν καὶ νὰ ἀγωνισθοῦν, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δικηγόρων, μὲ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον γιὰ νὰ λυθοῦν τὰ ὀξύτατα ἐπαγγελματικὰ προβλήματα τῶν δικηγόρων, ἀλλὰ καὶ νὰ συμβάλουν ἀπὸ τὴ θέση τους στὴν κατοχύρωση καὶ τὴ διεύρυνση τῆς δημοκρατίας στὴ χώρα μας.

ΟΙ ΑΣΚΟΥΜΕΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Ἐγινε πιά μόνιμη πληγὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα τὸ πρόβλημα τῶν ἀσκουμένων δικηγόρων. Οἱ Κυβερνήσεις ἀλλάζουν, ἡ Δημοκρατία σημειώνει νίκες, ἀλλὰ οἱ ἀσκούμενοι συνεχίζουν τοῦς ἀπεγνωσμένους ἀγῶνες τους.

Τὸ πρόβλημα τῶν ἀσκουμένων δικηγόρων ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τοῦς ἀρμοδίους ὅταν πιά τὰ πράγματα ἔχουν φτάσει στὸ ἀπροχώρητο. Εἶναι κι' αὐτὸ ἓνα δεῖγμα τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο ἀσχεῖται ἡ ἐκπαιδευτικὴ καὶ γενικώτερα ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ στὴ χώρα μας.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι πρόβλημα ἀναδιαρθρώσεως τῆς ἀνωτάτης παιδείας μας. Τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος φοβᾶται τὴν τεχνικὴ παιδεία καὶ τὶς θετικὲς ἐπιστῆμες. Καὶ ἔτσι ἀνοίγει διάπλατα τὶς πόρτες τῶν «θεωρητικῶν» σχολῶν, τῆς Φιλοσοφικῆς, Νομικῆς, τῆς Παντείου, Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς, Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἐνῶ περιορίζει ὅσο μπορεῖ τὸν ἀριθμὸ τῶν εἰσακτέων στὶς σχολές τῆς Ἀνώτατης θετικῆς καὶ τεχνικῆς Παιδείας.

Αὐτόματα, ὅμως, ἔρχεται στὸ νοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία. Πῶς θὰ ἀπορροφηθοῦν ἂν γίνουν περισσότεροι οἱ χημικοί, οἱ μηχανικοί, οἱ μηχανολόγοι, οἱ γεωπόνοι μὲ τὸ τόσο χαμηλὸ ἐπίπεδο ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς παραγωγῆς; Δηλαδή, ἀπ' ὁποῖο ἐπὶ μέρους πρόβλημα κι' ἂν ξεκινήσουμε, καταλήγουμε στὸ καθολικὸ αἶτημα τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀλλαγῆς.

Γιὰ τὴν ὥρα οἱ ἀσκούμενοι δικηγόροι εἶναι μιὰ κατηγορία νέων ἐπιστημόνων, ποῦ πληρώνουν, χωρὶς νὰ φταῖνε οἱ ἴδιοι καθόλου, τὴν καθυστέρηση τῆς οἰκονομίας μας καθὼς καὶ τὴ ρουσφετολογικὴ καὶ εὐκαιριακὴ πολιτικὴ τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων. Ὑπάρχει πληθωρισμὸς στὸ δικηγορικὸ ἐπάγγελμα, εἶναι ἀλήθεια. Ἀλλὰ μὲ ἀποφάσεις κυβερνητικὲς καὶ μὲ νόμους

διάφορους κατόρθωσαν κι' έγιναν δικηγόροι χιλιάδες συνταξιούχοι δικαστικοί, δημόσιοι υπάλληλοι και αστυνομικοί. Αυτοί είναι που ασκούν έξοντωτικό ανταγωνισμό κατά των δικηγόρων. Και όχι οι ασκούμενοι που έσπούδασαν πάνω από 20 χρόνια για να βρίσκουν στο τέλος των σπουδών τους κλειστές τις πόρτες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Ο τέως Εισαγγελέας του 'Αρείου Πάγου κ. Κιουσόπουλος είχε πει πριν μερικά χρόνια για το θέμα των ασκούμενων: «'Εάν το κράτος επιμένει να κρατάει τις πόρτες κλειστές, αυτές θα σπάσουν».

Οι ασκούμενοι με πορείες και άλλες αγωνιστικές εκδηλώσεις ζητούν από την Κυβέρνηση τη λύση των προβλημάτων τους και την κατάργηση των «συντεχνιακών» εμποδίων που παρεμβάλλει ο Δικηγορικός Κώδικας στη σταδιοδρομία τους.

Και αυτό πρέπει να γίνει γι' αυτούς που αγωνίζονται τώρα και αυτούς που ακολουθούν αμέσως μετά.

Το πρόβλημα όμως πρέπει να αντιμετωπισθεί γενικώτερα. Γιατί και η διετής άσκηση που ακολουθεί τη λήψη του Πανεπιστημιακού πτυχίου καθώς και οι νέες εξετάσεις για την άδεια, εάν να μην είχε αξία το πτυχίο της Νομικής Σχολής, είναι κάτι που δεν παρουσιάζεται στις άλλες επιστήμες. Ίσως θα έπρεπε το ίδιο το Πανεπιστήμιο, μετά τη χορήγηση του σημερινού πτυχίου των Νομικών 'Επιστημών, να καθιέρωνε ένα χρόνο σπουδών ακόμα, μετά τον οποίο να ακολουθούν αυστηρές, αλλά χωρίς αριθμητικό περιορισμό εξετάσεις. Και μόνο όσοι πετύχαιναν σ' αυτές να είχαν το δικαίωμα να ακολουθήσουν το δικηγορικό επάγγελμα ή να τραπούν στο δικαστικό κλάδο (στον τελευταίο ανάλογα με τις ανάγκες, φυσικά), χωρίς «άσκήσεις» και χωρίς νέες εξετάσεις.

Ο ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Στην επιστημονική ζωή του τόπου μας είναι άγνωστη ή κριτική. Η σοβαρή και γόνιμη κριτική της επιστημονικής εργασίας που παρουσιάζεται, που βοηθάει και προάγει την επιστήμη. Στη θέση της εφαρμόζεται μια άρνητική, ξερή ταχτική. Ξεκινάει από ψηλά και άντλει την άρνητική της αξία από την ψηλή θέση. Γιατί πιστεύεται πως ή ψηλή θέση θα διατηρηθεί, μονάχα, αν κάθε άλλο στέκει χαμη-

λά, και αν δεν στέκει στην πραγματικότητα, χαρακτηρίζεται έτσι, δλότελα αξιωματικά και απόλυτα. Έγγύηση αποτελεί ή ίδια ή ψηλή θέση, πο υείναι αναγνωρισμένη.

Έτσι χαρακτηρίζεται μια εργασία «πώς δεν αξίζει», ή «είναι κλεμμένη», ή «είναι απηρχαιωμένη», ενώ κανονικά θα έπρεπε να άνολυθεί και να σημειωθούν τα έλαττώματα, οι έλλείψεις που έχει, αν πραγματικά έχει και να τοποθετηθεί με ακρίβεια και με καλή πίστη.

Η ταχτική αυτή έγινε δεκτή τόσο, που παρασύρθηκαν σ' αυτό τον κατήφορο και σοβαροί επιστήμονες, που σίγουρα δεν έχουν να έξυπηρετήσουν κανένα σκοπό. Το αποτέλεσμα ώστόσο είναι το ίδιο.

Μέσα στο κλίμα αυτό έρχεται και ο μεγάλος λόγος που είπε ο φίλος ο Δημητράκης ο Κισκύρας για το γεωλογικό χάρτη της Ελλάδος 1:500.000 του Ρέντς, Λιάτσικα, Παρασκευαίδη.

Είπε λοιπόν ο Κισκύρας μέσα στο 2ο μέρος άπ' το άρθρο του με τον τρανταχτό τίτλο «Οικονομική άνάπτυξη και όρυκτός πλούτος» που δημοσιεύτηκε στα «Σ.Θ.» στο 7ο τεύχος, σελ. 23.1.1963, πως «υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να βρεθούν και άλλα μεταλλοφόρα κοιτάσματα στην Ελλάδα, που δεν βρέθηκαν ακόμα, γιατί ή χώρα μας δεν έχει μελετηθεί και έρευνηνηθεί άρκετά». Και για να δείξει αυτή την καθυστέρηση, φέρνει τα στοιχεία: «Μόλις το 1954 έγινε δυνατό να ένωματωθούν τα γνωστά γεωλογικά στοιχεία σ' ένα χάρτη με κλίμακα 1:500.000». Και αξιολογεί παραπέρα τα στοιχεία με περίεργη έλαφρότητα. «Τα περισσότερα στοιχεία που άπετέλεσαν βάση για το γάρτη αυτό ήταν τουλάχιστον κατά 50 χρόνια παλαιότερα και ένα μεγάλο μέρος πάνω άπό 70 χρόνια».

Αυτό το ποῦγμα άποτελεί για τον κ. Κισκύρα έμπόδιο μά «παρ' όλη την καθυστέρηση» είναι ευχαριστημένος στο τέλος του άρθρου και αισιόδοξος.

Ο μεγάλος λόγος που λέει ο Κ. είναι ο γαοακτηρισμός του χάρτη 1:500.000. Και ο λόγος του άχρηστεύει το χάρτη για την έρευνα, γιατί είναι πολύ φυσικό, όποιος πληροφορηθεί άπό ένα σοβαρό επιστήμονα, πως ο γάρτης αυτός πήρε βάση στοιχεία παλιά, 50 και 70 χρονῶ, να χαρακτηρίσει το γάρτη άνοηστο και άκατάλληλο, να ποῦμε, για μια συστηματική μεταλλευτική έρευνα, που θα βρει τα καινούρια κοιτάσματα. Αντι όμως να ξεφλήσει με μια μονοκοντηλιά και να άχρηστεύει το χάρτη αυτό, είχε υποχρέωση, ακολουθώντας άλλη μέθοδο, που εφαρμόζεται άλλου, να μιλήσει με χειροπιαστά στοιχεία, δείχνοντας αν τον δυσκόλεψε ο γάρτης στην έρευνα, που του δόθηκε ή ευκαιρία να κάνει.

Ο Κ. ωστόσο ξέρει πολύ καλά, πώς ο χάρτης αυτός δεν σταμάτησε και δεν περιορίστηκε στα παλιά στοιχεία, που αναφέρει. Γιατί, αν ο ίδιος έδωσε στοιχεία πολύ πιο καινούργια, και μάλιστα μεταπολεμικά, από μερικές λίγο απόμερες περιοχές που είχε την ευκαιρία να επισκεφτεί. Και ξέρει ακόμα, πώς ο κύριος συντάκτης, που για λόγους ιεραρχίας είναι τρίτος, δε θα έμενε ευχαριστημένος με κείνα τα παλιά στοιχεία μόνο. Και ακόμα, αν ήθελε πραγματικά να κάνει ουσιαστικό έλεγχο και να κατατοπιστεί, θα έπρεπε να κάνει παραβολή από ένα τμήμα του χάρτη αυτού με τους παλιούς εκείνους χάρτες. Η παραβολή αυτή θα τον έκανε να φυλαχτεί να πει αυτό που είπε.

Ωστόσο κάποιο δίκιο μπορεί να έχει, γιατί οι αρμόδιοι έκριναν «παράκαιρη» τη δημοσίευση από ένα τεύχος, που πάντα συνηθίζεται να συνοδεύει τέτοιους χάρτες και δόθηκε ή ευκαιρία σε πολλούς να πουν, ότι τους κατέβηκε για το χάρτη, εφαρμόζοντας την αρχή της «έλληνικής κριτικής». Εκεί γίνεται λόγος για πολλά πράγματα και προπάντων, εκείνο που έχει σημασία, για το πώς έγινε ο χάρτης και τί στοιχεία μεταχειρίστηκε και άλλα όμοια. Και φυσικά ο χάρτης έγινε με τον τρόπο, που έπρεπε και είχε σκοπό να δώσει την εικόνα απ' το έδαφος της Ελλάδας, όπως αυτή ήταν γνωστή το 1953, όταν τέλειωσε ή σύνταξή του.

Πραγματικά, όταν αναθέσανε στον τρίτο απ' τους συντάκτες του, αυτός μελέτησε πρώτα το τοπο - γεωγραφικό υπόβαθρο, που θα ήταν το πιο βολικό για να είναι ο χάρτης πρακτικός, κατάλληλος για τις δουλειές που είναι προορισμένος και για να μην γυρεύει λεπτομέρειες που δεν είναι εύκολο να δοθούν. Πάνω στο υπόβαθρο αυτό τοποθετήθηκαν όλα τα στοιχεία, που ήταν γνωστά από τους παλιούς χάρτες, σχέδια, σκίτσα. Μαζί έγινε ή ενοποίηση απ' όλα τα δεδομένα, γιατί ο κάθε χάρτης είχε δικά του στοιχεία. Όλα αυτά διορθώθηκαν από τις μελέτες, που είχαν γίνει αργότερα. Ίσαμε τις τελευταίες που έκανε το Υπουργείο Συντονισμού. Μαζί έγινε και κριτική επεξεργασία και ξεκαθάρισμα και έγιναν μερικές διαδρομές ειδικές για να συμπληρωθούν μερικά τμήματα που ήταν άσπρα. Μέσα σ' αυτή την εργασία ζητήθηκε και η συνδρομή του Ρέντς, που είχε δουλέψει 40 ολόκληρα χρόνια. Η συμβολή του ήταν σημαντική, προπάντων για τη δυτική Ελλάδα. Ακόμα ζητήθηκαν στοιχεία απ' όλους τους γεωλόγους, που εργάζονταν τότε μέσα στο πρόγραμμα του Υπ. Συντονισμού στην έρευνα του «Ορυκτού πλούτου». Η ενημέρωση του χάρτη θαταν ακόμα πιο μεγάλη, αν οι αρμόδιοι δέχονταν τις προτάσεις που έγιναν σχετικά από το μοναδικό συντάκτη, που έμεινε στο τέλος.

Τα μεταλλεία και οι εμφανίσεις από ορυκτά σημειώθηκαν πάνω στις πληροφορίες που δόθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες, τις κρατικές και της Αμερικανικής Αποστολής έντελως της στιγμής εκείνης.

Στο σχετικό τεύχος, που γινόταν λόγος για ό' αυτά, ήταν και η σχετική πλούσια βιβλιογραφία, όπου μπορούσε ο καθένας να δει, πώς τα στοιχεία που αποτέλεσαν τη βάση για το χάρτη βασούσαν από το χίλια οχτακόσια εξήντα τόσα, ως τα χίλια ενιακόσια πενήντα τρία.

Ο χάρτης είναι μια ένότητα σφιχτοδεμένη κι' όχι μωσαϊκό από παλιά κομμάτια, κολλημένα τ'ονα κοντά σ' άλλο. Ύστερα πολλά παλιά δεδομένα είναι σωστά περιγραφικά, μα η έρμηνεία τους είναι λάθος. Όπως γίνεται με την Πελοπόννησο, όπου σημειώνονται αρκετά σωστά, μα η έρμηνεία που δίνει ο Φίλιππον δεν είναι σωστή, σύμφωνα με τις καινούργιες αντιλήψεις, που στηρίχτηκαν κι' όλες πάνω σε καινούργια στοιχεία, που δεν ήξερε ο Φίλιππον στον καιρό του. Δεν έγινε απλή αντιγραφή απ' τα παλιά στο χάρτη 1 : 500.000. Έγινε κριτική επεξεργασία σ' όλα. Γιατί συναντήθηκε κάπου άλλου πραγματικά αντιγραφή τόσο πιστή, που ένα μικρό τμήμα, που είναι στο χάρτη τον παλιό άσπρο, μένει και στο αντίγραφο, που είναι στα 1950, άσπρο.

Πώς ο χάρτης έχει έλλειψεις, το ξέρει καλύτερ' απ' τον καθένα ο ίδιος ο συντάκτης του και μερικές διορθώσεις και συμπληρώσεις έκανε κι' όλες στις καινούργιες του εργασίες. Ωστόσο ο χάρτης σε μεγάλη έκταση εξυπηρετεί την έρευνα και πολλές ανάγκες, όπως φαίνεται από τη χρήση που γίνεται ως τώρα.

Με την ευκαιρία αυτή ήθελα να πω και κάτι άλλο, που συμβαίνει με το χάρτη αυτό και είναι χαρακτηριστικό για τις συνθήκες, που επικρατούν στην επιστημονική ζωή του τόπου. Πρώτα - πρώτα ο τίτλος του ο πραγματικός νοθεύτηκε και κρύφτηκαν οι συντάκτες κάτω από ένα ίδρυμα κι' έτσι εργασία καθαρά προσωπική, παρουσιάζεται σαν ομαδική τάχα. Έτσι αναφέρεται πολλές φορές στη βιβλιογραφία χωρίς τους συντάκτες του, ενώ απ' την άλλη αναφέρεται σαν συντάκτης από χάρτες, που είναι πραγματική ομαδική δουλειά.

Κοντά σ' αυτό συμβαίνει μερικές φορές να μην αναφέρεται ο χάρτης, όταν δίνει λύση σε κάποιο πρόβλημα, εν ωτών αναφέρουν άλλες φορές, για να πουν πώς δεν είναι σωστός. Έδω μπορεί να σημειωθεί και μια άλλη άταξία του φίλου κ. Δ. Κισκύρα. Σε μια εργασία του για την Πελοπόννησο, δίνει το χάρτη της ξεσηκωμένο από το χάρτη 1:500.000 Ρέντς, Λιάτσικα, Παρασκευαΐδη με τη λεζάντα από κάτω «κατά Φίλιππον και Ρέντς με τροποποιήσεις Κισκύρα». Γιατί δε θέλει να ξέρει τους άλλους συντάκτες, που είναι και

οί σωστοί, γιατί ο Φίλιππον δίνει διαφορετική εικόνα για την Πελοπόννησο και ο Ρέντς λίγο ασχολήθηκε μ' αυτή. Μια παραβολή μπορεί να το δείξει. Άρέσουν πιο πολύ στο φίλο κύριο Κισκύρα τα δυο ξένα όνόματα, απ' τα ελληνικά! Συμβαίνει πραγματικά μερικοί να νάναι περήφανοι για τις εργασίες που κάνανε και κάνουν οί ξένοι στην Ελλάδα.

Και κοντά σ' όλ' αυτά ο γεωλογικός

χάρτης της Ελλάδος, φτιαγμένος από Έλληνες γεωλόγους, κατάφερε να περάσει έτσι στα κούφια, χωρίς να σημειωθεί το γεγονός, που αποτελούσε ωστόσο το ιδανικό κάθε γεωλόγου και τεχνικού. Άκόμα στην Ακαδημία, ή μικροψυχία και ή μισαλλοδοξία δέν τόν άφησε να παρουσιαστεί όπως του άξιζε! Πέρασε με δυο λέξεις όλότελα χρονογραφικά, σά νάταν ή πιο συνηθισμένη εργασία!

Ήλ. Π.

Παγκόσμια επικαιρότητα

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Άρχισε στή Γενεύη στις 23 Μαρτίου ή Παγκόσμια Διάσκεψη Έμπορίου και Άναπτύξεως, με τή συμμετοχή 122 χωρών. Τή διάσκεψη αυτή τή συνεκάλεσε ο Γενικός Γραμματεύς τών Ήνωμένων Έθνών.

Τά κυριώτερα θέματα που τήν άπασχολούν είναι: Η διεθνής οικονομική συνεργασία, οί έξαγωγές τών πρώτων ύλών, τó εμπόριο τών βιομηχανικών προϊόντων, ή διεθνής χρηματοδότηση τών υπό ανάπτυξη χωρών και οί διεθνείς θεσμοί που άπαιτούνται καθώς και τά άμεσα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τήν πραγματοποίηση τών επιδιώξεων αυτών.

Στή διάσκεψη αυτή θα αντιμετωπισθεί ή παγκόσμια οικονομία σαν ένα ενιαίο σύνολο και θα επιδιωχθεί ή κατάργηση τών διακρίσεων και τών τεχνητών περιορισμών στο διεθνές εμπόριο, καθώς και ή ένίσχυση τών υπό ανάπτυξιν χωρών. Γι' αυτό και ή συμμετοχή τών χωρών τής Άσίας, τής Άφρικής και τής Λατινικής Άμερικής είναι πολύ μεγάλη.

Για τήν προετοιμασία τής διασκέψεως συνήλθαν προπαρασκευαστικές διασκέψεις διαφόρων περιοχών τής γής, που άπασχολήθηκαν με τή μελέτη τών ιδιαιτέρων τους προβλημάτων, όπως λ.χ. ή διάσκεψη τών χωρών τής Λατινικής Άμερικής στή Μπραζιλία.

Τά «Σύγχρονα Θέματα» θα ενημερώσουν τους αναγνώστες τους για τά άποτελέσματα τής σημαντικώτατης αυτής διασκέψεως.

ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΟΡΓΑΝΟ ΕΙΡΗΝΗΣ

(Άπό συνέντευξη του Ύπουργού Έξωτερικού Έμπορίου τής ΕΣΣΑ κ. Ν. Πατολίσεφ, στο περιοδικό Rev of Intern. Affaires).

Έ ρ ώ τ η μ α : Ποίοι είναι οί βασικοί άντικειμενικοί σκοποί τής έξωτερικής

σοβιετικής οικονομικής πολιτικής και σε ποιές μορφές διεθνούς οικονομικής συνεργασίας δίνετε τή μεγαλύτερη σημασία στο παρόν και στο κοντινό μέλλον. Ένδιαφερόμαστε ειδικά να άκούσουμε από σάς για τή θέση, τις επιτυχίες και τó ρόλο τής Σοβ. Ένωσης στο διεθνές εμπόριο σήμερα;

Ά π ά ν τ η σ η : Η σοβιετική έξωτερική οικονομική πολιτική βασίζεται στήν λενινιστική ιδέα τής ειρηνικής συνύπαρξης και τής οικονομικής συνεργασίας με χώρες, που έχουν διαφορετικά οικονομικοκοινωνικά συστήματα, στή βάση του άμοιβαίου σεβασμού, του κοινού συμφέροντος και τής μη ανάμιξης στις έσωτερικές υποθέσεις τών άλλων χωρών.

Στήν πορεία τής εκπλήρωσης του Προγράμματος του Κομμουνιστικού Κόμματος τής ΕΣΣΔ — ενός προγράμματος έκτεταμένης οικοδόμησης τής κομμουνιστικής κοινωνίας στή χώρα μας — τέτιες μορφές διεθνούς οικονομικής συνεργασίας, όπως τó εμπόριο και ή επιστημονική και τεχνική συνεργασία αναπτύσσονται και άποκτούν σπουδαιότητα. Η οικονομική συνεργασία με σοσιαλιστικές χώρες έχει ειδική σημασία για τή Σοβιετική Ένωση. Για τήν πραγματοποίηση τών μεγαλειωδών σχεδίων τής κομμουνιστικής άνοικοδόμησης, ή Σοβ. Ένωση βασίζεται όχι μόνο στο δικό της δυναμικό, αλλά και στή συνεργασία με τις άλλες άδελφικές σοσιαλιστικές χώρες.

Τό ύφιστάμενο παγκόσμιο σοσιαλιστικό σύστημα προσφέρει καταπληκτικά πλεονεκτήματα στις σοσιαλιστικές χώρες γιατί άνοίγει καινούργιες εύκαιρες για συνεργασία επί πλατύτατου επιπέδου. Η διεθνής σοσιαλιστική κατανομή εργασίας άποδίδει πολύ καλά άποτελέσματα.

Άκολουθώντας τή γενική γραμμή τής έξωτερικής πολιτικής, που άποβλέπει στήν «έξασφάλιση ειρηνικών συνθηκών για τó κτίσιμο τής κομμουνιστικής κοινωνίας στήν ΕΣΣΔ και τήν ανάπτυξη ενός παγκόσμιου

σοσιαλιστικού συστήματος και, σε συμφωνία με όλα τα φιλειρηνικά έθνη, στη διάσωση της ανθρωπότητας από έναν έξοχως παγκόσμιο πόλεμο», ή Σοβιετ. "Ένωση επεκτείνει τις οικονομικές της σχέσεις με τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η πιο σημαντική μορφή τέτοιων σχέσεων είναι το έξωτερικό εμπόριο. «Το εμπόριο» όπως είπε κι' ο Νικ. Χρουστσώφ, «είναι ό,τι χρειάζεται για την καλύτερη αμοιβαία κατανόηση μεταξύ χωρών και ό,τι ο λαός περιμένει».

Στην περίοδο 1955 - 1962, το εμπόριο με τις αναπτυσσόμενες χώρες της 'Ασίας, 'Αφρικής και Λατιν. 'Αμερικής, σχεδόν τετραπλασιάστηκε. Χάρη στο εμπόριο με τη Σοβ. Ένωση, αυτές οι χώρες, που οι οικονομίες τους κυριαρχούνται από κλάδους που συνδέονται πολύ ή λίγο άμεσα με ξένες αγορές, κέρδισαν μια σταθερή αγορά για την τοποθέτηση των από παρόδοση εξαγωγίμων προϊόντων τους. Στα τελευταία λίγα χρόνια η ΕΣΣΔ και οι χώρες του σοσιαλιστικού στρατοπέδου ανήγειραν 1000 επιχειρήσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Επεκτείνοντας σε μεγάλη έκταση τις οικονομικές της σχέσεις με τις χώρες του σοσιαλιστικού στρατοπέδου και τις υπό ανάπτυξη χώρες ή Σοβιετική Ένωση, διατηρεί επίσης οικονομικούς δεσμούς με τις βιομηχανικά αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες. Η ανταλλαγή σοβιετικών προϊόντων με τις χώρες αυτές υπερδιπλασιάστηκε απ' το 1955 στο 1962.

Στην Έκθεση του Ν. Χρουστσώφ προς την Όλομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ, όπου συζητήθηκε η ανάπτυξη της σοβιετικής χημικής βιομηχανίας και στην απάντηση του ίδιου προς τον 'Αμερικανό δημοσιογράφο Σαπίρο, αναφέρεται ότι η Σοβ. Ένωση εισέρχεται σε διευρυνόμενες σχέσεις με τις καπιταλιστικές χώρες. Η Σοβιετ. Ένωση είναι έτοιμη να παραγγείλει έξοπλισμό για ένα αριθμό χημικών βιομηχανικών εγκαταστάσεων και άλλων επιχειρήσεων σε φέρμες των χωρών αυτών πάνω σε μια αμοιβαία συμφέρουσα βάση.

Ο όγκος του σοβιετ. έξωτερικού εμπορίου αυξάνει σταθερά στα τελευταία χρόνια. Στην περίοδο 1955 - 1962 υπερδιπλασιάστηκε, φθάνοντας το ποσό των 12 δισεκατομμυρίων ρουβλίων. Η αύξηση συνεχίστηκε τον τελευταίο χρόνο όταν σε σχέση με το 1962, το έξωτερικό εμπόριο αυξήσε κατά 5% περίπου.

Η Σοβ. Ένωση θα συνεχίσει να προάγει τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις και κυρίως στο έξωτερικό εμπόριο, που προσφέρει εξαιρετικές προοπτικές. Η Σοβ. Ένωση υποστηρίζει την οικονομική συνεργασία με όλες τις χώρες πάνω σε μια ίση και αμοιβαία συμφέρουσα βάση και θεωρεί ότι η πολιτική των περιορισμών και των διακρί-

σεων είναι άσυμβίβαστη με το έξωτερικό εμπόριο.

Έρ ω τ η σ η : 'Η προσεχής Διάσκεψη των 'Ηνωμένων Έθνων για το Εμπόριο και την Οικονομική Ανάπτυξη προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον στον κόσμο, και ειδικά στις υπό ανάπτυξη χώρες. Θα μπορούσατε να μας πείτε τί σημασία αποδίδετε σεις σ' αυτή τη Διάσκεψη και στα προβλήματα που θα συζητηθούν σ' αυτή;

Α π ά ν τ η σ η : Δίνουμε φυσικά μεγάλη σημασία στη Διάσκεψη των 'Ηνωμένων Έθνων για το Εμπόριο και την Οικονομική Ανάπτυξη του Μαρτίου 1964. Είναι γνωστό ότι η Σοβ. Ένωση ήταν ένα απ' τα Κράτη, που είχαν την πρωτοβουλία της σύγκλησης αυτής της διάσκεψης. Ο Ν. Χρουστσώφ διεκήρυξε το Μάη 1962 ότι η Σοβ. Ένωση «θεωρεί ωφέλιμο να συγκληθεί μια διεθνής διάσκεψη με το σκοπό να συζητήσει τη συγκρότηση ενός διεθνούς οργανισμού εμπορίου, που θα περιλάβει όλες τις περιοχές και όλες τις χώρες χωρίς διάκριση».

Η ιδέα της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης υποστηρίχθηκε απ' τις νέες χώρες, που είχαν κερδίσει την εθνική τους ανεξαρτησία. Όπως είναι γνωστό, η απόφαση της σύγκλησης έγινε δεκτή στο 17ο Συνέδριο της Γενικής Συνέλευσης του Ο. Η.Ε. Προτείνοντας αυτή τη διεθνή διάσκεψη η Σοβ. Ένωση είχε υπ' όψιν της ότι αυτή η σημαντική προσπάθεια έπρεπε και μπορούσε να συμβάλει στο διακανονισμό και την ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, βασιζόμενου στα ίσα δικαιώματα και στο κοινό συμφέρον όλων των χωρών.

Θεωρούμε ότι τα προβλήματα, που παρουσιάστηκαν από τις υπό ανάπτυξη χώρες γενικά και αυτά που τέθηκαν στην Διάσκεψη των 75 υπό ανάπτυξη χωρών είναι μεγάλης σημασίας. Η Σοβ. Ένωση, όπως είναι γνωστό, υποστηρίζει τις προσπάθειες των υπό ανάπτυξη χωρών να ξεπεράσουν την οικονομική καθυστέρηση, να ξεριζώσουν τα κατάλοιπα του αποικισμού στις οικονομίες τους και στο έξωτερικό εμπόριο, να αναπτύξουν τις εθνικές τους οικονομίες και να προωθήσουν τον δοθολογιστικό διεθνή καταμερισμό της εργασίας.

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώθηκαν ξανά στις πολύ γνωστές απαντήσεις που δόθηκαν από τον Ν. Χρουστσώφ στους εκδότες των εφημερίδων της Γκάνας, του 'Αλγερίου και της Μπούρμας.

Παράλληλα μ' αυτά, βασίζουμε την πολιτική μας και στο γεγονός ότι η λύση των προβλημάτων, που ενδιαφέρουν τις υπανάπτυκτες χώρες συνδέονται άρρωστα με τη λύση των δριζύτατων προβλημάτων του παγκόσμιου εμπορίου. Όπως η ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ όλων των χωρών ανεξάρτητα από το οικονομικοκοινωνικό τους σύστημα, την κατάργηση των διακρίσεων και των τεχνητών φραγμών στο εμπόριο, την

ίδρυση ενός διεθνούς οργανισμού έμπορίου και την ανάλυση των οικονομικών συνεπειών του γενικού και πλήρους άφοπλισμού.

Είμαστε έτοιμοι να συνεργασθούμε με όλες τις χώρες, που ελπίζουν ότι η Διάσκεψη θα βοηθήσει στο να γίνει το διεθνές εμπόριο ένα σταθερό όργανο ειρήνης και οικονομικής προόδου.

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΗΠΑ — ΕΟΚ

Σύμφωνα με συνέντευξη προσωπικότητας της ΕΟΚ, που δημοσιεύει το Δελτίο του Συγδέσμου Έλλήνων Βιομηχάνων, ή Κοινή Αγορά μελετά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να αντιμετωπισθεί το ντάμπινγκ που έτοιμάζουν οι ΗΠΑ στις χώρες της Κοινής Αγοράς.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνει στη συνέντευξή της ή προσωπικότητα της ΕΟΚ ή Αμερική αναμένεται να χρησιμοποιήσει δυο μορφές συναγωνισμού των προϊόντων της Αγοράς. Να πουλήσει την πλεονάζουσα σήμερα παραγωγή της ή την παραγωγή που μπορεί να προκύψει απ' τη χρησιμοποίηση του αδρανούς σήμερα κατά 10 - 30% βιομηχανικού δυναμικού της σε τιμές κάτω του κόστους. Ή να διαθέσει την παραγωγή των υπό των έλεγχό της επιχειρήσεων, που είναι εγκατεστημένες ή αναμένεται να λειτουργήσουν στην Ευρώπη, σε τιμές, που θα αφήνουν μικρό κέρδος και που όπωσδήποτε θα είναι χαμηλότερες των τιμών των επιχειρήσεων των χωρών της ΕΟΚ, γιατί έχουν χαμηλότερο κόστος παραγωγής (λιγότερα έξοδα έρευνών και μελετών, λιγότερα γενικά έξοδα κλπ.)

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ

Συνήλθε στη Βουδαπέστη το 8ο συνέδριο της Διεθνούς Ένώσεως Δημοκρατικών Νομικών. Την Ελλάδα έξεπροσώπησαν στο γραμματεὺς του Έλληνικού τμήματος της συνέδριου οί κ.κ. Τάσος Έγκολφόπουλος, Ένώσεως, Γ. Τσαγκαρόπουλος, Ασημάκης Πανσέληγος, Όδ. Τσουκόπουλος.

Με εισηγήση του κ. Έγκολφοπούλου, συζητήθηκαν στο συνέδριο τα θέματα της ισχύος στην Ελλάδα των αντισυνταγματικών νόμων 509 και 375 καθώς και το θέμα της στερήσεως της ιθαγενείας των Έλλήνων πολιτικών προσφύγων.

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟ

Συνήλθε στη Μόσχα κατά τα τέλη του περασμένου χρόνου ή 8η Διάσκεψη «Στρογγυλής Τραπέζης Ανατολής και Δύσεως». Όπως είναι γνωστό, στις διασκέψεις αυτές που συνέρχονται κάθε φορά σε μια πρωτεύουσα ανατολικής ή δυτικής χώρας, μετέχουν εκπρόσωποι του έπιστημονικού και πολιτικού κόσμου των δυτικών, των σοσιαλιστικών και των ουδετέρων χωρών και μελετούν τα πιο φλέγοντα παγκόσμια προβλήματα με νηφαλιότητα και σε φιλική ατμόσφαιρα.

Ή 8η Διάσκεψη άσχολήθηκε κυρίως με τα θέματα του άφοπλισμού, της βελτιώσεως των διεθνών οικονομικών σχέσεων και της άναπτύξεως του παγκοσμίου έμπορίου καθώς και της διεθνούς συνεργασίας για τα πνευματικά και έκπολιτιστικά προβλήματα.

Τα «Σύγχρονα Θέματα» δίνουν στους άναγνώστες τους την άπόφαση της διασκέψεως για τα προβλήματα του άφοπλισμού. Ή άπόφαση αυτή άπασχολείται χωριστά με τα μέτρα που μπορούν να πραγματοποιηθούν άμέσως και χωριστά με την προσπάθεια για έπίτευξη συμφωνίας για το γενικό και πλήρη άφοπλισμό. Και είναι μια πλήρης έπισκόπηση των μεγάλων αυτών θεμάτων.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΥ

1. Μέτρα που μπορούν να υίοθετηθούν άμέσως.

Τα μέλη της 8ης Διασκέψεως Στρογγυλής Τραπέζης Ανατολής και Δύσεως, που συγκεντρώθηκαν στη Μόσχα στις 5 - 8 Δεκεμβρίου 1963 έπιβεβαιώνουν και πάλι την άνάγκη για την πραγματοποίηση γενικού και πλήρους άφοπλισμού, υπό διεθνή έλεγχο, που θα άποτελέσει την κυριώτερη έγγύηση για μια σταθερή και διαρκή ειρήνη.

Όμως οί διαπραγματεύσεις για το γενικό άφοπλισμό μπορεί να διαρκέσουν πολύ και να έξαρτηθεί ή πρόδοός τους άπο την έκταση των βασικών πολιτικών διαφορών και των τεχνικών δυσκολιών του άφοπλισμού.

Τα μέλη της διασκέψεως χαιρετίζουν την ύπογραφή της Συμφωνίας της Μόσχας για την άπαγόρευση των πυρηνικών δοκιμιών (έκτός άπο τις ύπόγειες) και τη θεωρούν ένα άπο τα πιο σημαντικά γεγονότα της έποχής μας. Σημειώνουν με ίκανοποίηση ότι ή Συμφωνία αυτή είναι σημαντική όχι μόνο γιατί παρεμποδίζει την έξάπλωση των πυρηνικών όπλων, αλλά περισσότερο για το κλίμα που δημιουργήσε. Ή Συμφωνία αυτή, περισσότερο ά-

πὸ κάθε ἄλλο πρόσφατο γεγονός, συνετέλεσε σὲ μιὰ πραγματική χαλάρωση τῆς διεθνoῦς ἐντάσεως καὶ ὕφεση τοῦ ψυχροῦ πολέμου.

Νέα ἐπὶ μέρους μέτρα μποροῦν νὰ ἀκολουθήσουν τῇ διακοπῇ τῶν πυρηνικῶν δοκιμῶν. Τὰ μέλη τῆς διασκέψεως Στρογγυλῆς Τραπέζης ἀπευθύνουν ἔκκληση πρὸς ὅλες τὶς Κυβερνήσεις καὶ ἰδιαιτέρως ἐκεῖνες πού ἡ παρουσία τους στὴ Διάσκεψη τῆς Γενεύης τοὺς ἐπιβάλλει μιὰ ἰδιαίτερη εὐθύνη, καθὼς καὶ στὴν κοινὴ γνώμη καὶ ζητοῦν νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως διαπραγματεύσεις καὶ νὰ πραγματοποιηθοῦν συμφωνίες γιὰ τὰ ἐπόμενα μέτρα, πού καθένα τους μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθεῖ χωρὶς καθυστέρηση, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐπίτευξη συμφωνίας γιὰ τὸ γενικὸ καὶ πλήρη ἀφοπλισμό.

1. Ἐπέκταση τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν δοκιμῶν καὶ στὶς ὑπόγειες πυρηνικὲς ἐκρήξεις μὲ ἐξαιρέση αὐτὲς πού διεξάγονται γιὰ ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικοὺς σκοποὺς ὑπὸ διεθνῆ ἔλεγχο.

2. Συμφωνία γιὰ τὴν διεύρυνση τῆς Συμφωνίας τῆς Μόσχας καὶ ἀπαγόρευση τῆς ἐπεκτάσεως τῶν πυρηνικῶν ὄπλων μὲ τὴν παραχώρησή τους ἀπὸ μιὰ ἀτομικὴ δύναμη σὲ μιὰ σύμμαχό της χώρα ἢ ὁμάδα συμμάχων της χωρῶν, εἴτε μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο πού θὰ ἐπιτρέψει στὶς τελευταῖες νὰ συμμετάσχουν στὸν ἔλεγχο αὐτῶν τῶν ὄπλων.

3. Συμφωνία γιὰ τὴν ἀπαγόρευση τῆς ἐξαπλώσεως τῶν πυρηνικῶν ὄλων, δηλαδὴ τῆς παραγωγῆς τους στὸ μέλλον ἀπὸ χώρες πού δὲν ἔχουν ἀκόμη τέτοια ὄπλα, πράγμα πού ἀνταποκρίνεται στὶς ὑποχρεώσεις τῶν ἀτομικῶν δυνάμεων, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Συμφωνίας τῆς Μόσχας, νὰ μὴ παραχωροῦν μυστικὲς πληροφορίες, οὔτε τεχνικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ βοήθεια πού θὰ διευκόλυνε τὴν ἐξάπλωση αὐτῆ, ἔστω καὶ ἐμμέσως.

4. Ἀνάληψη ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τῶν πυρηνικῶν δυνάμεων νὰ μὴν ἐγκαταστήσουν πυρηνικὰ ὄπλα σὲ περιοχὲς πού εἶναι τῶρα ἀπαλλαγμένες ἀπ' αὐτά.

5. Δημιουργία ἀποπυρηνοποιημένων ζωνῶν ὑπὸ αὐστηρὸ διεθνῆ ἔλεγχο.

6. Δημιουργία μερικὰ ἀφοπλισμένων ζωνῶν πού δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπίπτουν μὲ τὰ σύνορα τῶν κρατῶν, στὶς ὁποῖες θὰ ἐλαττωθοῦν οἱ ἔνοπλες δυνάμεις καὶ τὰ συμβατικὰ ὄπλα ἢ ἀπὸ τὶς ὁποῖες θὰ ἀποσυρθοῦν οἱ συμμαχικὲς δυνάμεις ἢ καὶ τὰ δύο ταυτόχρονα. Στὶς ζῶνες αὐτὲς θὰ πρέπει νὰ ἐγκατασταθεῖ διεθνῆς ἔλεγχος ἀνάλογα μὲ τὴν πλήρη ἢ μερικὴ ἀποστρατικοποίησή τους.

7. Δημιουργία σώματος παρατηρητῶν σὲ ὀρισμένες περιοχὲς, μὲ μόνιμη βάση τους στὰ κυριώτερα ἀεροδρόμια, σιδηρο-

δρομικοὺς σταθμοὺς καὶ συγκοινωνιακοὺς κόμβους, γιὰ νὰ ἐπισημαίνουν καὶ νὰ ἀναφέρουν τὶς κινήσεις ἀνδρῶν καὶ ὕλικου πού μπορεῖ νὰ προκαλέσουν ἀνησυχίες γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως.

8. Οἱ μεγαλύτερες δυνάμεις καὶ ἰδιαίτερα οἱ χώρες τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας, θὰ πρέπει νὰ ἀναλάβουν τὴν ὑποχρέωση νὰ μὴν αὐξήσουν τοὺς στρατιωτικοὺς προϋπολογισμοὺς τους πάνω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους πού ἀρχίζει τὸ 1963, τόσο γιὰ τὴ συντήρηση, ὅσο καὶ γιὰ τὶς ἐπενδύσεις.

9. Προσπάθεια νὰ πραγματοποιήσουν ὀρισμένα κράτη πού ἔχουν μικρὲς ἔνοπλες δυνάμεις, ἀν τὸ ἐπιθυμοῦν, τὸ μονόπλευρο ἀφοπλισμό, ἐναντι ἀναλήψεως ὑποχρεώσεως ἀπὸ τὶς γειτονικὲς τους χώρες νὰ μὴν ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τους οὔτε νὰ ἐπέμβουν στὶς ἐσωτερικὲς τους ὑποθέσεις, μὲ κατάλληλο ἔλεγχο καὶ στὶς δύο πλευρὲς τῶν συνόρων τους.

Καθένα ἀπὸ τὰ μέτρα αὐτὰ μπορεῖ νὰ συζητηθῆ καὶ νὰ συμφωνηθῆ σὲ πολὺ σύντομο χρονικὸ διάστημα. Καθένα ἀπ' αὐτὰ θὰ βοηθήσει στὴ μείωση τῆς διπλωματικῆς ἐντάσεως καὶ τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ θὰ διευκολύνει ἔτσι τὶς διαπραγματεύσεις γιὰ τὸ γενικὸ καὶ πλήρη ἀφοπλισμό. Ἀλλὰ κανένα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀναπληρώσει καὶ ὁ γενικὸς καὶ πλήρης ἀφοπλισμὸς παραμένει τὸ βασικὸ αἶτημα τῶν μελῶν τῆς Διασκέψεως Στρογγυλῆς Τραπέζης.

2. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟ

Ἐὰν οἱ κυβερνήσεις ἐπιθυμοῦν νὰ πραγματοποιήσουν τὸ γενικὸ καὶ πλήρη ἀφοπλισμό, εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον ὄλων νὰ συζητήσουν καὶ νὰ ἐπικυρώσουν μιὰ συμφωνία ὅσο τὸ δυνατὸ συντομώτερα, γιὰ νὰ ἐξοικονομήσουν τεράστιους πόρους ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς δαπάνες καὶ νὰ σταματήσουν τὶς ἔρευνες γιὰ ὄπλα ἀκόμα πιὸ καταστρεπτικὰ ἀπ' αὐτὰ πού σήμερα ὑπάρχουν.

Τὰ μέλη τῆς Διασκέψεως Στρογγυλῆς Τραπέζης ὑπογραμμίζουν ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ οἱ πολιτικὲς διαφορὲς εἶναι δύο ἀλληλένδετα φαινόμενα πού τὸ καθένα τους ἐπιδεινώνει τὸ ἄλλο καὶ ὅτι ἡ πρόοδος στὸ ἓνα ἐπιτρέπει τὴν πρόοδο καὶ στὸ ἄλλο.

Ἡ περίοδος πραγματοποιήσεως τῆς συμφωνίας πρέπει νὰ περικοπῆ στὸν ἐλάχιστο χρόνο πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὰ τεχνικὰ μέτρα πού θὰ ληφθοῦν. Κατόπιν τῶν ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων στὶς τελευταῖες Σοβιετικὲς καὶ Ἀφρικανικὲς προτάσεις στὴ Γενεύη, τὰ μέλη τῆς Διασκέψεως τῆς Στρογγυλῆς Τραπέζης νομίζουν ὅτι

είναι δυνατό να πραγματοποιηθῆ ὁ ἀφοπλισμὸς σὲ τρία στάδια, πού τὸ καθένα πρέπει νὰ διαρκέσει δύο χρόνια.

Σὲ κάθε στάδιο τοῦ ἀφοπλισμοῦ θὰ πρέπει νὰ ἐλαττώνονται οἱ ἔνοπλες δυνάμεις, τὰ συμβατικά ὄπλα καὶ οἱ στρατιωτικές δαπάνες, οὕτως ὥστε κάθε κράτος, μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τοῦ ἀφοπλισμοῦ νὰ ἔχει αὐστηρῶς περιορισμένο ἀριθμὸ δυνάμεων γιὰ τὴν τήρηση τῆς τάξεως στὸ ἐσωτερικό, ἐξοπλισμένων μόνο μὲ ἐλαφρὰ ὄπλα. Τὰ σχέδια τῶν Η.Π.Α. καὶ τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. ἔχουν προσεγγίσει ἀρκετὰ καὶ μποροῦν νὰ προσεγγίσουν ἀκόμη καὶ νὰ ἐπιτρέψουν μία ἐπιτυχή συμφωνία.

Τὰ ὄπλα μαζικῆς καταστροφῆς καὶ οἱ φορεῖς τους πρέπει νὰ καταστραφοῦν ἢ νὰ παραδοθοῦν σὲ ἓνα διεθνὲς ἐπιστημονικὸ ἴνστιτούτο γιὰ τὴν ἔρευνα τοῦ διαστήματος κατὰ τὸ πρῶτο στάδιο, μὲ τὴν ἐξίaireση πού ἀναφέρομε πιὸ κάτω. Ἐπίσης τὰ ἀποθέματα τῶν σχασίμων ὑλῶν πρέπει νὰ καταστραφοῦν ἢ νὰ διατεθοῦν γιὰ εἰρηνικοὺς σκοποὺς· κατὰ τὸ στάδιο αὐτὸ ὁ ἀρχικὸς ρυθμὸς τῆς ἐλαττώσεώς τους πρέπει νὰ εἶναι περίπου ἀνάλογος πρὸς τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀποθεμάτων πού ὑπάρχουν σὲ κάθε χώρα.

Ἀλλὰ γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς διεθνούς ἀσφαλείας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἀφοπλισμοῦ θὰ πρέπει νὰ διατηρηθῆ ἓνας αὐστηρὰ περιορισμένος ἀριθμὸς πυρηνικῶν κεφαλῶν καὶ τῶν φορέων τους ἀπὸ κάθε πλευρὰ κατόπιν συμφωνίας τῶν μερῶν, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

Ὁ ἀριθμὸς τῶν πυραύλων θὰ εἶναι ὁ ἴδιος γιὰ κάθε πλευρὰ καὶ θὰ περιορισθεῖ στὸ ἐλάχιστο πού θὰ ἀπαιτεῖται κατὰ τὴ γνώμη ἐδικῶν ἐμπειρογνομόνων, γιὰ νὰ ἀπειλεῖται ἓνα κράτος πού θὰ δοκίμαζε νὰ διαρρήξει τὴ συμφωνία, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὸς γιὰ τὴν ἐξαπόλυση πυρηνικῆς ἐπιθέσεως. Κατὰ τὴν γνώμη τῶν μελῶν τῆς διασκέψεως ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ μερικὲς δεκάδες.

Ἡ συνολικὴ δύναμη τῶν ὄπλων αὐτῶν θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ περιορισθῆ καὶ ἀπὸ τὶς δύο χώρες. Οἱ πύραυλοι πού θὰ διατηρηθοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, θὰ πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν σὲ σταθερὰ σημεῖα τῆς ξηρᾶς, ὑπὸ μόνιμο διεθνῆ ἐλεγχό. Κάθε τοποθεσία ἐκτοξεύσεως θὰ ἔχει μόνο ἓνα πύραυλο.

Τὰ πυρηνικά αὐτὰ ὄπλα θὰ διατηρηθοῦν καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς μέχρι τὸ τέλος τοῦ τρίτου σταδίου τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τότε θὰ καταστραφοῦν ὑπὸ διεθνῆ ἐλεγχό.

Κατὰ τὴ διάρκεια καὶ τῶν τριῶν σταδίων τοῦ ἀφοπλισμοῦ, αὐστηρὸς διεθνῆς ἐλεγχὸς θὰ διαπιστώνει ὅτι οἱ ἐπιβαλλόμενες καταστροφές ὄπλων καὶ περιορισμοὶ ἐξοπλισμῶν θὰ πραγματοποιοῦνται

σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας ἀφοπλισμοῦ.

Τὰ μέλη τῆς διασκέψεως τονίζουν τὸ γεγονός ὅτι τὰ στοιχεῖα πού κατέχουν τὰ διάφορα κράτη μαζὶ μὲ τὸν ἐλεγχό τῶν καταστροφῶν ὄπλων, τὴν ἐπιθεώρηση τῶν εἰδικευμένων ἐργοστασίων καὶ τὴν παρακολούθηση τῶν προϋπολογισμῶν, θὰ ἐξασφαλίσουν μίση ἀρκετὰ σωστὴ ἐπαλήθευση τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμφωνίας, τοῦλάχιστο κατὰ τὸ πρῶτο στάδιο.

Πιστεύουν ὅτι ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τῶν διαδοχικῶν μέτρων θὰ ὀδηγήσει σὲ μείωση τῆς διεθνούς ἐντάσεως καὶ θὰ δημιουργήσει ἀτμόσφαιρα ἐμπιστοσύνης μέσα στὴν ὁποία τὸ ἴδιο τὸ συμφέρον τῶν κρατῶν - μελῶν θὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐπιτάχυνση τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τὴ γρήγορη πραγματοποίηση τῶν σχετικῶν οἰκονομιῶν, πού μέρος τους θὰ διατεθεῖ γιὰ βοήθεια στὶς ὑπανάπτукτες χώρες.

Τὰ μέλη τῆς διασκέψεως Στρογγυλῆς Τραπέζης ἀπευθύνουν ἔκκληση πρὸς τὶς ἀντιπροσωπεῖες τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν 18 στὴ διάσκεψη τῆς Γενεύης καὶ τὶς καλοῦν νὰ λάβουν ὑπ' ὄψη τους αὐτὲς τὶς προτάσεις καὶ νὰ ἐπισπεύσουν τὶς τόσο ἀργές σήμερα διαπραγματεύσεις τους, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὸν πόθο τῆς ἀνθρωπότητος γιὰ τὴν Εἰρήνη.

Ἡ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ

Κάνουμε πιὸ κάτω γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας μίαν πρώτη σύντομη κατατόπιση πάνω σὲ ὄλους τοὺς ποικιλώνυμους ὀργανισμοὺς συνεργασίας, πού δημιουργήθηκαν μεταπολεμικὰ στὴν Εὐρώπη.

Θεωρήσαμε ἀναγκαῖα μίαν πρώτη στοιχειώδη γνωριμία μ' ὄλους αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμοὺς, πού συχνότατα ἀναφέρονται στὸν καθημερινὸ καὶ περιοδικὸ τύπο μὲ τὰ ἀρχικά τους. Κι' αὐτὸ σὰν πρῶτο βῆμα σὲ μίαν κατοπινὴ ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς ποικιλόμορφης δράσης τους (ιδίως τῆς οἰκονομικῆς) στὸν μεταπολεμικὸ κόσμο. Τὸν βασικὸ «Ὄργανισμὸ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀνάπτυξης» OCDE καὶ τὸν «Ὄργανισμὸ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας» OECF πού εἶχε προηγηθεῖ, ἀκολουθεῖ μίαν σειρά ἀπὸ ὀργανισμοὺς, ἀπ' τοὺς ὁποίους ὀρισμένοι ἀντιπροσωπεύουν σύνολα συμφερόντων μιᾶς ομάδας χωρῶν, ἄλλοι ἔχουν περιεχόμενο τῆς συνεργασίας τῶν ἰδίων αὐτῶν χωρῶν σ' ἓνα εἰδικὸ τομέα, ἄλλοι συνδέουν τὰ μέλη ἐνὸς ἐπαγγέλματος ἢ ἐνὸς συνόλου συνδικάτων, γιὰ προβλήματα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὁ OCDE

συνδέεται με δεκαετία κυβερνητικού έππέδου οργανισμούς και με έξ μή κυβερνητικούς. Πιο κάτω παρουσιάζουμε αυτή τή διάρθρωση.

1. Ἡ Βύρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (CEE).

Γνωστή και ως Κοινή Ἀγορά τῶν 6 χωρῶν (Γαλλίας, Γερμανίας, Βελγίου, Ἰταλίας, Λουξεμβούργου, Ὀλλανδίας) πού τήν ἀποτελοῦν. Οἱ χώρες αὐτές καθώρισαν ἀντικειμενικό τους σκοπό νά ἀναπτύξουν τίς οἰκονομίες τους μέ τήν δημιουργία τελωνειακῆς ἔνωσης τους, προστατευομένης ἀπό ἕνα κοινὸ δασμολόγιο και μέ προοδευτικὸ συντονισμό τῆς οἰκονομικῆς τους πολιτικῆς. Καί οἱ 6 χώρες τῆς CEE εἶναι μέλη τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας και Ἀναπτύξεως OCDE Ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Εὐρ. Οἰκ. Κοινότητας CEE μετέχει στίς ἐργασίες τοῦ OCDE βάσει εἰδικῶν διατάξεων, πού συμφωνήθηκαν κατὰ τήν ὑπογραφή τῆς σύμβασης τοῦ OCDE Μόνο αὐτῇ ἀντιπροσωπεύεται στόν OCDE μέ μιὰ μόνιμη ἀποστολή και παίζει τόν ἴδιο ρόλο μέ μιὰ χώρα - μέλος: Λ.χ. ἡ ἀντιπροσωπεία εἶναι μέλος τῆς «Ἐπιτροπῆς Βοηθείας πρὸς Ἀνάπτυξιν» και παίρνει μέρος σέ ὅλη τῇ δράση τῆς και ἰδιαίτερα στήν Ἐτήσια Ἐρευνα τῆς Βοηθείας. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς παρευρίσκονται κανονικά στίς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς και τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρεύνης τῆς Οἰκονομικῆς Κατάστασης και τῶν Προβλημάτων Ἀνάπτυξης ἀντίστοιχα, μέλη τῆς Γραμματείας τοῦ OCDE παίρνουν μέρος στήν τριμηνιαία ἔρευνα, μέσω τῆς Εὐρ. Οἰκ. Κοινότητας CEE τῆς οἰκονομικῆς κατάστασης τῶν Μελῶν τῆς. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς CEE παίρνουν δραστήρια μέρος στίς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῶν και τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀρμόδιας γιά τήν Κίνηση Κεφαλαίων. Διακανονισμοὶ πραγματοποιοῦνται μεταξύ CEE και τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν ἀνειδίκευτη ἐργασία. μέ σκοπὸ ἀμοιβαῖες συνεννοήσεις σχετικῆς μέ τήν πολιτικὴ τῆς ἀνασχόλησης, τήν ἐργατικὴ κίνηση, τόν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸ και τήν κοινωνικὴ προσαρμογή. Ἀντιπρόσωποι τῆς CEE παρευρίσκονται στίς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας τοῦ OCDE και παρατηρητῆς τοῦ OCDE συμμετέχουν σέ ὠρισμένες συνεδριάσεις τῆς

CEE σχετικῆς μέ ἀγροτικὰ προβλήματα. Ὁ OCDE ἀντιπροσωπεύεται και στίς συνεδριάσεις τῶν Δ) γτῶν τῶν Γραφείων Στατιστικῆς τῶν χωρῶν - μελῶν τοῦ OCDE.

2. Εὐρωπαϊκή Κοινότητα ἀτομικῆς ἐνεργείας.

Ἐχει διπλὸ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ: α) νά συντονίζει τὰ προγράμματα τῶν 6 χωρῶν - μελῶν (Γερμανία, Γαλλία, Ἰταλία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ὀλλανδία), ἐν ὄψει ἀνάπτυξης τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας γιά εἰρηνικοὺς σκοποὺς και β) νά ἐκτελεῖ ἕνα κοινὸ πρόγραμμα ἔρευνας και ἀνάπτυξης τόσο στίς εἰδικῆς τῆς ἐγκαταστάσεις, ὅσο και μέ συμβάσεις πού πέρασαν μέσα στίς χώρες - μέλη. Ἡ ΕΥΡΑΤΟΜ, πού διευθύνει ἕνα σύστημα ἐλέγχου ὑλικῶν διασκοπόμενων ἐπεξεργάστηκε ἀκόμη και μιὰ σειρά κανόνων πού... ἔχουν σκοπὸ τήν προστασία τῆς υγείας και διάφορα ἄλλα διοικητικὰ ζητήματα, σχετικὰ μέ τήν ἐκμετάλλευση τῆς Πυρηνικῆς Ἐνεργείας μέσα στὰ πλαίσια τῆς Κοινότητας. Ἡ ΕΥΡΑΤΟΜ μετέχει στίς ἐργασίες τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Γραφείου γιά τήν Πυρηνικὴ Ἐνέργεια και ἀντιπροσωπεύεται στήν Διευθυντικὴ του ἐπιτροπή. Οἱ ἔξ χώρες τῆς Κοινότητας παίρνουν μέρος, μέσω τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς ΕΥΡΑΤΟΜ στό σχέδιο τοῦ πειραματικοῦ ἀντιδραστήρα τοῦ HALDEN και στό σχέδιο ἐΑκ.ο1εν και ἡ Ἀντιπροσωπεία διαθέτει ἔδρα στό Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐταιρίας γιά τὴ Χημικὴ Διεργασία τῶν Ἀκτινοβόλων Καυσίμων (EURO-CHEMIST) Εὐρωπαϊκὸ Γραφεῖο γιά τήν Πυρηνικὴ Ἐνέργεια και ἡ ΕΥΡΑΤΟΜ συνεργάζονται στενὰ και σέ πολλές περιοχῆς ὅπως τῆς δημόσιας υγείας και ἀσφαλείας.

3. Ἡ Εὐρωπαϊκή Κοινότητα ἀνθρακος και χάλυβος (CECA)

Τήν δημιουργήσαν οἱ ἔξ (Γερμανία, Ἰταλία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ὀλλανδία, Βέλγιο) γιά νά ἀναπτύξουν τήν οἰκονομία τους μέ τὴ σύσταση μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς κάρβουνου και χάλυβα. Ἡ CECA παρακολουθεῖ ἀπὸ πολὺ κοντὰ τίς ἐργασίες ὠρισμένου ἀριθμοῦ Ἐπιτροπῶν τοῦ OCDE και κύρια τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῶν και τῶν Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν Κάρβουνου, Σιδηρουρ-

γίας και Πετρελαίου. Σχετικά με τις ειδικές επιτροπές, τα ερωτηματολόγια που στέλνονται στις κυβερνήσεις - μέλη έχουν τυποποιηθεί και οι δύο Όργανισμοί, έχουν συντονίσει τις πρόσφατες εργασίες τους τις σχετικές με τους ειδικούς χάλυδες. Ο ΟΟCDE έχει κληθεί να στέλνει εμπειρογνώμονες στην CEE σε όρισμένες εποχές, όταν παρουσιάζονται ιδιαίτερα προβλήματα που ενδιαφέρουν τον οργανισμό.

4. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ελευθέρων ανταλλαγών (AEE).

Οι 7 χώρες μέλη της AEE (Αυστρία, Δανία, Νορβηγία, Πορτογαλία, Αγγλία, Σουηδία και Ελβετία) αντίθετα απ' τις χώρες της CEE δεν εφαρμόζουν κοινό δασμολόγιο ούτε καταργούν κάθε εμπόδιο στις συναλλαγές στο εσωτερικό της Ένωσης. Στην επεξεργασία της πολιτικής τους η Γραμματεία του ΟCDE λογαριάζει την πείρα της AEE καθώς και την πείρα των διαφόρων χωρών - μελών της CEE. Η γενική Γραμματεία της AEE ή ο αντιπρόσωπός της, μπορεί να παίρνει μέρος στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ΟCDE και των άλλων οργάνων του Οργανισμού, ιδιαίτερα της Επιτροπής Συναλλαγών.

5; Το Συμβούλιο της Ευρώπης (CE).

Το αποτελούν 17 μέλη. Προσπαθεί να συσφίξει την ενότητα των μελών του (Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Ιταλία, Νορβηγία, Κάτω Χώρες, Αγγλία, Ελβετία, Σουηδία, Τουρκία) με ταυτόχρονη διατήρηση της κατά έθνος ιδιομορφίας και κοινωνικής προόδου. Υπάρχει για τους σκοπούς της ΟΕ μια Έπιτροπή από Υπουργούς και ένα Κοινοβούλιο, ή Συμβουλευτική Συνέλευση. Ο ΟCDE και το Συμβούλιο της Ευρώπης έχουν δημιουργήσει ανά μια αποστολή σύνδεσης: Οι δύο αποστολές συνεδριάζουν κατά κανονικά διαστήματα για ενημέρωση επί των αντίστοιχων ενεργειών τους (κατά κύριο λόγο στις περιοχές του εργατικού δυναμικού, των κοινωνικών προβλημάτων, της επιστημονικής παιδείας και της γεωργίας). Αυτή η συνεργασία πρέπει να γίνεται με βάση την επίσημη συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ των δύο οργανισμών και δίνει το δικαίωμα στον ΟCDE

παρουσιάζει στο Συμβούλιο της Ευρώπης εκθέσεις γενικού χαρακτήρα ή σχετικές με συγκεκριμένα θέματα.

Έδρα του ΕΕ είναι το Στρασβούργο.

6. Η συνδιάσκεψη των Υπουργών μεταφορών της Ευρώπης (CEMT).

Η Γραμματεία της λειτουργεί μέσα στην έδρα του ΟCDE με την οικονομική και διοικητική συνδρομή του, έχει σκοπό την καλύτερη χρησιμοποίηση των εσωτερικών ευρωπαϊκών μεταφορών δια σιδηροδρόμων, οδών, πλωτών μέσων και αγωγών.

Οι σχέσεις της με την Γραμματεία του ΟCDE αφορούν πριν απ' όλα άφαντες διακανονισμούς λ) σμών, τις ανταλλαγές και πληρωμές, στατιστικές της βιομηχανίας της ενέργειας (μεταφορά άνθρακα, πετρελαίου, σιδηρομεταλλευμάτων κλπ.) και επιστημονική έρευνα (όδικη ασφάλεια). Οι αντιπρόσωποι της CEMT μπορούν να μετέχουν σε συνεδριάσεις διακανονισμών του CEMT που πραγματεύονται προβλήματα ενδιαφέροντα την CEMT.

Τα μέλη της είναι 18 (Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Αγγλία, Σουηδία, Ελβετία, Τουρκία, Γιουγκοσλαβία). Έδρα το Παρίσι.

7. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΟΙΤ)

Επιδιώκει να καλυτερέψει τις συνθήκες εργασίας και του βιοτικού επιπέδου.

Αντιπρόσωποι του ΟCDE συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της ΟΙΤ όταν εξετάζονται προβλήματα, που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τους δύο οργανισμούς και ιδιαίτερα τα προβλήματα, που αφορούν βιομηχανικές σχέσεις, συνδικαλιστικά δικαιώματα, πολιτική απασχόληση, προβλέψεις και οργάνωση του εργατικού δυναμικού, επαγγελματική διαμόρφωση (κύρια με τη μεσολάβηση του Διεθνούς Κέντρου Πληροφοριών και Έρευνας για τον επαγγελματικό προσανατολισμό), τους μισθούς, τις συνθήκες εργασίας, την αυτοματοποίηση και την τεχνική εξέλιξη, τις στατιστικές του εργατικού δυναμικού. Αντίστοιχα, παρατηρητές της ΟΙΤ παρακολουθούν συνεδριάσεις της Επιτροπής Εργατικού Δυναμικού (Main d'oeuvre), και των Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τὰ μέλη τῆς ὀργάνωσης αὐτῆς, πού ἀνήκει στήν «οἰκογένεια» τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν εἶναι 104, ὅλα τὰ μέλη τοῦ ΟΗΕ.

Ἐδρα ἡ Γενεύη.

8. Ἡ Ὄργάνωση τοῦ ΟΗΕ γιά τή διατροφή καί τή γεωργία (FAO).

Εἶναι παγκόσμια ὀργάνωση μέ σκοπό νά ἀνεβάσει τὸ ἐπίπεδο διατροφῆς καί τίς συνθήκες διαδίσωσης, νά αὐξήσει τίς ἀποδόσεις καί νά κολυτερέψει τήν κατανομή τῶν προϊόντων διατροφῆς καί τῶν ἀγροτικῶν. Μὲ περιοδικὰ συνέδρια ἡ Διεύθυνση Γεωργίας τοῦ ΟCDE καί ἡ Γραμματεία τοῦ FAO συντονίζουν τίς ἐργασίες τους: Αὐτοὶ οἱ δύο ὀργανισμοὶ ἀποφεύγουν κάθε ἀποκάλυψη ἐνεργειῶν κυρίως στὸν τεχνικὸ τομέα. Ἡ Γραμματεία τοῦ FAO ἀντιπροσωπεύεται κανονικὰ σὲ συνέδρια τοῦ ΟCDE μέ περιεχόμενο ἀγροτικὰ προβλήματα καί ἀπ' τὴν πλευρὰ του ὁ ΟCDE παίρνει μέρος σὲ συνέδρια τῆς FAO ὅταν ἐξετάζονται προβλήματα πού τὸν ἐνδιαφέρουν. Ἡ Γραμματεία τοῦ FAO ἔχει ἀποκαταστήσει καί σχέσεις ἐργασίας μέ τὴ Γραμματεία τοῦ Προγράμματος Παγκόσμιας Διατροφῆς, πού καταρτίσθηκε «ὑπὸ τὴν αἰγίδα» τοῦ FAO καί τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν. Ἀκόμη προσφέρει τὴ συνδρομὴ του σὲ ὀρισμένες μελέτες τοῦ Προγράμματος, ἰδιαίτερα σ' ἐκεῖνες πού ἀφοροῦν ἀντανακλάσεις τῆς βοήθειας διατροφῆς πάνω στήν οἰκονομία τῶν δωρητριῶν χωρῶν καί στὰ κοινωνικὰ ρεύματα συναλλαγῶν καί ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀνάγκη νά συντονίζεται ἡ σὲ τρῶφιμα βοήθεια μέ ἄλλες μορφές βοήθειας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς FAO εἶναι 103 χώρες. Ἐδρα τῆς FAO εἶναι ἡ Ρώμη.

9. Ἡ Διεθνὴς Τράπεζα γιά τὴν ἀνασυγκρότηση καί τὴν ἀνάπτυξη (BIRD).

Ἡ «Παγκόσμια Τράπεζα» συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς προσφέροντας τὴν οἰκονομικὴ καί τεχνικὴ συνδρομὴ τῆς.

Ἀντιπρόσωποι τῆς Τραπεζῆς παρευρίσκονται στίς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς τοῦ Ὄργανισμοῦ Συνεργασίας καί Οἰκονομικῆς Ἀνάπτυξης ΟCDE καί τοῦ Κονσόρτσιουμ πού δημιουργήθηκε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ΟCDE γιά νά βοηθήσει τὴ χρηματοδότηση τοῦ

προγράμματος ἀνάπτυξης τῆς Τουρκίας· ἕνας παρατηρητὴς τῆς Τραπεζῆς παρακάθεται στὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Βοηθείας στήν Ἀνάπτυξη τοῦ ΟΟΔΕ. Ἡ Τράπεζα συνεργάζεται στενὰ μέ τίς ὀμάδες τῆς ΟΑΔ πού ἀσχολοῦνται μέ προβλήματα βοήθειας γενικοῦ χαρακτήρα καί μέ προβλήματα ὀρισμένων περιοχῶν. Τὰ μέλη τῆς ΒΙΡΔ εἶναι 85 χώρες καί ἔδρα τῆς ἡ Οὐάσιγκτων.

10. Τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο (FMI)

Προσπαθεῖ ν' ἀναπτύξει τὴ διεθνή συνεργασία πάνω στὸ νομισματικὸ ἐπίπεδο καί νά εὐνοήσει τὴν ἰσορροπημένη ἐπέκταση τοῦ παγκόσμιου ἐμπορίου μέ συμβουλές μεταξὺ τῶν χωρῶν καί μέ τὴν παροχὴ βραχυπρόθεσμης οἰκονομικῆς βοήθειας. Οἱ μόνοι νομισματικοὶ σύμβουλοι τοῦ FMI καί οἱ ἐπαφές τους μέ τοὺς διεθνεῖς δημοσιονομικοὺς κύκλους ἐνδιαφέρουν ἄμεσα τὴν Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς τοῦ ΟCDE, καί στίς συνεδριάσεις πού παρευρίσκονται ἀντιπρόσωποι τοῦ FMI καθὼς καί στίς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρευνας τῆς Οἰκονομικῆς Καταστάσεως τῶν Προβλημάτων Ἀνάπτυξης καί τῶν Κονσόρτσιουμ, πού δημιουργήθηκαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ΟCDE γιά νά συμβάλουν στή χρηματοδότηση τῶν προγραμμάτων ἀνάπτυξης τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Τουρκίας. Οἱ παρατηρητὲς τοῦ FMI παίρνουν μέρος καί σὲ ὀρισμένες συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Βοηθείας γιά ἀνάπτυξη. Ὁ ΟCDE ὅπως πρὶν ἀπ' αὐτὸν ὁ ΟCDE πού συνεργάσθηκε μέ τὸ FMI στήν ἐπεξεργασία τῶν προγραμμάτων σταθεροποίησης πού προρίζονταν νά ἐπιλύσουν τὰ προβλήματα τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν ὀρισμένων χωρῶν - μελῶν. Ἐνας συντονισμὸς μεταξὺ τῶν δύο Ὄργανισμῶν ἀποκαταστάθηκε γιά τὴν παροχὴ δανείων σ' αὐτὲς τίς χώρες. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο τὸ FMI παίρνει κανονικὰ μέρος καί σὰν παρατηρητὴς καί διὰ μέσου τῶν ἀντιπροσώπων του στὸ Παρίσι στίς συνεδριάσεις τῆς διευθυντικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Νομισματικοῦ Συμφώνου.

Μέλη τοῦ FMI 86 χώρες. Ἐδρα ἡ Οὐάσιγκτων.

11. Γενικὴ Συμφωνία ἐπὶ τῶν τελωνειακῶν Δασμῶν καί τοῦ ἐμπορίου (GATT)

Ἡ ἀνύψωση τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου, ἡ

πλήρης χρησιμοποίηση τῶν παγκοσμίων πόρων, ἢ αὐξηση τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν συναλλαγῶν μὲ τὴν ἐλάττωση τῶν δασμῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐμποδίων· αὐτοὶ εἶναι οἱ σκοποὶ τοῦ ΓΚΑΤΤ.

Ἀντιπρόσωποι τῆς Γραμματείας τοῦ ΟCDE συμμετέχουν κανονικὰ στὶς συνεδριάσεις τῶν συμβαλλομένων μερῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ΓΚΑΤΤ. Μεταξὺ τῶν ἐξεταζομένων προβλημάτων στὶς συνεδριάσεις αὐτές, ποὺ ἐνδιαφέρουν ἄμεσα τὸν ΟCDE, παρουσιάζονται: Τὸ πρόγραμμα τοῦ ΓΚΑΤΤ, σχετικὸ μὲ τὴν ἐπέκταση τῶν συναλλαγῶν, μιὰ τριπλῆ ἐπίθεση κατὰ τῶν ἐμποδίων, στὶς συναλλαγές ποὺ προκαλοῦν οἱ δασμοί, κατὰ τοῦ γεωργικοῦ προστατευτισμοῦ καὶ κατὰ τῶν διακρίσεων ποὺ προκαλοῦν προκατάληψη γιὰ τὸ ἐμπόριο τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν. Παρατηρηταὶ τοῦ ΟCDE παρευρίσκονται κάθε φορά ποὺ τὸ ΓΚΑΤΤ ἐξετάζει τὴν περίπτωση μιᾶς χώρας - μέλους τοῦ Ὄργανισμοῦ, ποὺ διατηρεῖ ποσοτικούς περιορισμούς σχετικούς μὲ

τὸ ἰσοζύγιο πληρωμῶν. Ὁ ΟCDE ἐνδιαφέρεται καὶ γιὰ ἐργασίες τοῦ ΓΚΑΤΤ, σχετικές μὲ τὴν γεωργία, μὲ περιορισμούς ποὺ κτυπᾶνε ἀκόμη καὶ τὶς εἰσαγωγές, μὲ δικαιώματα ἀντιντάμπιγκ καὶ μὲ χρηματικές ἐπιχορηγήσεις.

Ἡ ἐκτελεστικὴ Γραμματεία τοῦ ΓΚΑΤΤ ἢ ἀντιπρόσωπός της παρακάθονται στὶς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Ἀνταλλαγῶν καὶ Γεωργίας καθὼς καὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟCDE, ὅταν αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἐξετάζει προβλήματα, ποὺ παρουσιάστηκαν κατὰ τὶς συνεδριάσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν. Τὸ ΓΚΑΤΤ στέλνει τοὺς ἀντιπροσώπους του καὶ στὴν Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀφανῶν Συναλλαγῶν τοῦ ΟCDE ὅταν προβαίνει στὴν ἔρευνα τῶν διεθῶν ἀνταλλαγῶν κινηματογραφικοῦ καὶ τηλεοπτικοῦ ὕλικου.

Χῶρες - Μέλη τοῦ ΓΚΑΤΤ 40. Συμβεβλημένες ἀκόμη 10 χῶρες, ποὺ μὲ εἰδικές συμφωνίες ρυθμίζουν τὶς σχέσεις του. Ἐδρα ἢ Γενεύη.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗ ΧΙΩΤΑΚΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΛΕΘΡΟ ἢ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ στὶς ΗΠΑ, παρ' ὅλο ποὺ δὲν εἶναι οἱ δυνάμεις τῆς εἰρήνης αὐτές ποὺ κυριαρχοῦν στὴν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ, πολλοὶ ἐρευνητές καὶ ἐπιστήμονες ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προβλήματα τῆς ἀποτροπῆς τοῦ πολέμου καὶ τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Καὶ τὰ ἐξετάζουν ἀπὸ τὶς πρὸ διαφορετικὲς σκοπιές.

Στὴν Ἑλλάδα δυστυχῶς δὲν γίνεται ἀνάλογη προσπάθεια. Πολὺ φτωχὴ εἶναι ἡ σχετικὴ ἐργασία, ποὺ περιορίζεται κατὰ κύριο λόγο στὶς σύντομες ἐκδόσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰρήνης. Γι' αὐτὸ τὸ βιβλίον τοῦ Γιάννη Χιωτάκη εἶναι μιὰ καλόδεχτη ἑλληνικὴ συμβολὴ στὴ βιβλιογραφία καὶ πολύτιμο βοήθημα γιὰ ὅσους ἔχουν γνώσει τὴν ἀσύλληπτη ἔκταση τῆς καταστροφῆς ποὺ συνεπάγεται ἡ ἐμπλοκὴ τῆς χώρας μας σ' ἓνα ἐνδεχόμενον θερμοπυρηνικὸ πόλεμον.

Τὸ βιβλίον εἶναι μιὰ σύνοψη, ἓνα ἐγκόλπιο. Ἐκλαϊκεύει μιὰ σειρά ἐπιστημονικὲς καὶ τεχνικὲς γνώσεις γιὰ τὰ πυρηνικὰ ὄπλα, τοὺς πυραύλους καὶ τοὺς κινδύνους τῆς ραδιενεργείας. Δίνει πολὺ παραστατικὰ τὴν τύχη ποὺ περιμένει τῇ χώρα μας σὲ περίπτωση πυρηνικοῦ πολέμου. Ἀναλύει τὶς δυνατότητες γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ πολέμου τόσο σὲ διεθνή κλίμακα ὅσο καὶ στὴ χώρα μας. Ἀναλύει τὰ σχέδια ἀφοπλισμοῦ τῶν ΗΠΑ καὶ ΕΣΣΔ. Καὶ ἀναπτύσσει τὶς εὐεργετικὲς οικονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συνέπειες ποὺ θὰ ἔχει γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἢ εἰρηνικὴ χρησιμοποίησις τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας καὶ ὁ γενικὸς ἀφοπλισμὸς.

Τὸ βιβλίον εἶναι γραμμένο μὲ ἀγάπη καὶ ἐνθουσιασμό. Εἶναι γεμάτο χρήσιμα στοιχεῖα ποὺ πείθουν καὶ ἐξοπλίζουν. Εἶναι γραμμένο σὲ ἐπιστημονικὴ βάση καὶ τὸν συγγραφέα του τὸν διακρίνει ἡ καλοπιστία

καὶ ἡ διάθεση γιὰ συζήτηση μὲ τὸν καθένα πὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν εἰρήνη.

Θὰ μποροῦσε ὁμως κανεὶς νὰ παρατηρήσει πὺς τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲν τραβάει ὄλους τοὺς ἀναγνώστες μὲ τὴν ἴδια δύναμη. Παρὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ἀντικειμενικότητά του, σὲ μερικὰ στοιχεῖα ἐκφράζει ἔντονα τὴν πολιτικὴν τοποθέτηση τοῦ συγγραφέα. Πιστεύουμε πὺς ἡ τοποθέτηση αὐτὴ βοηθάει τὸ συγγραφέα νὰ δεῖ σωστὰ τὸ πρόβλημα, ἀλλὰ δὲν εἶναι, δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐπιδίωξή του νὰ ἀναπτύξει τὶς ἀπόψεις τῆς δικῆς του πλευρᾶς περισσότερο ἀπ' ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ φωτιστεῖ τὸ θέμα του, ἔτσι πὺ νὰ πείθει ὄλους τοὺς ἀναγνώστες, εἴτε συμμερίζονται εἴτε ὄχι τὶς γενικὲς πολιτικὲς ἀπόψεις τοῦ συγγραφέα.

Ἐπίσης τὸ βιβλίον τὸ χαρακτηρίζει μιὰ διασύνθη σὲ μερικὰ σημεῖα πὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἀναλυθοῦν μὲ περισσότερὴ ἀκρίβεια, καὶ σὲ μεγαλύτερο βάθος, ἐνῶ ἀντίθετα σὲ ἄλλα μέρη ὁ λόγος του θὰ μπορούσε νὰ εἶναι πὺ πυκνὸς πὺ σφιχτοδεμένος καὶ κατὰ συνέπεια πὺ ἐλκυστικὸς.

Ἐλπίζουμε πὺς, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐκδοτικὴν ἐπιτυχίαν τοῦ βιβλίου, πὺ ὀφείλεται τὶς ἀρετὲς πὺ ἀναπτύξαμε πὺ πάνω, ὁ συγγραφέας θὰ προχωρήσει σὲ δεύτερην ἔκδοσιν. Καὶ πὺς θὰ λάβει ὑπόψη του ὄλες τὶς καλόπιστες παρατηρήσεις πὺ τοῦ ἔγιναν γιὰ τὴν βελτίωση τοῦ τόσο χρήσιμου αὐτοῦ βιβλίου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΦΟΥΣΤΟΥΚΟΣ

C O N T E N T S

	Page
The Cyprus problem	227
G. Valetas: The action and the historic tradition of the FILIKI ETERIA	230
N. Nicolaou: Structural changes in agricultural economy	241
Em. Zachareas: The role of the Parliament in the economic planification	246
Dim. Trachanis: The problem of the military expenses	252
Per. Rodakis: About the public debt	258
St. Papodomicheiakis: Not a crisis of tobaccos, but decline of politics	263
Dr D. Katacouzinos — El. Kelperi: Analysis of soil, an effective method for determining the wool needs in fertiliger.	269
Otto Reinhold: The West german monopolies and CEE	278
Dr. Lilley: Problems of the post—scholar education	286
K. Politis: Space, time and the universe	291
I. Tobroianis — I. Papazachos: A plan for programatizing studies on economic development	301
Comments	
News about hellenic science	
World news	